

สรุปข่าวประจำวันวันที่ 22-29 กรกฎาคม 2569

ข้าวหอมมะลิไทย เสี่ยงเสียดลัด ราคาสูงจีนหยุดซื้อ-สหรัฐลดนำเข้า

แม้ภาพรวมการส่งออกข้าวไทยปี 2569 ยังมีโอกาสทำได้ถึงหรือใกล้เคียงเป้าหมาย 7 ล้านตัน หลังครึ่งปีแรกส่งออกแล้วประมาณ 3.5 ล้านตัน แต่ภายใต้ตัวเลขที่ยังประคองตัวได้กลับมีสัญญาณน่ากังวลจากตลาดข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งกำลังเผชิญแรงกดดันด้านราคาอย่างหนัก โดยราคาข้าวหอมมะลิไทยอยู่ที่ประมาณ 1,160-1,170 เหรียญสหรัฐต่อตัน สูงกว่าข้าวหอมกัมพูชาที่มีราคาประมาณ 780 เหรียญสหรัฐต่อตัน ส่งผลให้จีนแทบหยุดซื้อข้าวหอมมะลิจากไทย ขณะที่การส่งออกไปสหรัฐลดลง 15-16% และมีความเสี่ยงที่ผู้นำเข้าจะเปลี่ยนไปซื้อจากกัมพูชาและเวียดนามมากขึ้น

ประชาชาติธุรกิจ สัมภาษณ์พิเศษ นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ถึงวิกฤตการณ์แข่งขันของข้าวหอมมะลิไทย ความเสี่ยงจากภาษีสหรัฐ และโจทย์ใหญ่ในการรักษาตลาดส่งออก ก่อนที่ส่วนแบ่งตลาดจะถูกคู่แข่งชิงไปอย่างถาวร

ราคาข้าวหอมไทยสูงกว่ามาก

ปีนี้ตลาดข้าวหอมมะลิถือว่าน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะตลาดสหรัฐ การส่งออกลดลง 15-16% เพราะราคาข้าวหอมมะลิไทยสูงมาก อยู่ที่ 1,160-1,170 เหรียญสหรัฐต่อตัน เมื่อเปรียบเทียบกับข้าวหอมกัมพูชา ซึ่งอยู่ประมาณ 780 เหรียญสหรัฐต่อตัน ราคาของเราสูงกว่าเกือบครึ่งหนึ่ง ขณะที่คุณภาพของข้าวหอมกัมพูชากับข้าวหอมมะลิไทยถือว่าใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ เมื่อราคาต่างกันมากขนาดนี้ผู้นำเข้าก็ต้องพิจารณาว่าจะซื้อข้าวไทยต่อหรือไม่ โดยเฉพาะตลาดสหรัฐ ซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่ของข้าวหอมมะลิไทย แม้ยังซื้ออยู่แต่ปริมาณก็ลดลง

สิ่งที่น่าห่วงคือ เมื่อเสียดลัดไปแล้วการดึงกลับมาจะไม่ใช่ง่าย นอกจากนั้น ยังพบว่าปีนี้นจีนแทบไม่ได้ซื้อข้าวหอมมะลิจากไทยเลย และหันไปซื้อจากกัมพูชาและเวียดนามมากขึ้น เพราะราคาของไทยสูงเกินไป ทั้งนี้ การที่ตลาดจีนไม่ซื้อข้าวหอมมะลิไทยถือเป็นสัญญาณชัดเจนว่า ปัญหาราคาเริ่มกระทบความสามารถในการแข่งขันแล้ว ไม่ใช่แค่ยอดขายลดลงเล็กน้อย แต่เป็นการที่เราหลุดออกจากการพิจารณาของผู้ซื้อในบางตลาด

สาเหตุที่ข้าวหอมมะลิไทยสูงกว่าคู่แข่งมาจากหลายสาเหตุ อาทิ การเก็บสต็อกข้าวของโรงสี ซึ่งจะเปิดขายช่วงที่มีจังหวะสามารถทำกำไรได้ เมื่อข้าวไม่ไหลเวียนในตลาดหรือออกสู่ตลาดลดลง ก็จะมีผลต่อปริมาณสินค้าและราคาที่สูงขึ้นต่อเนื่อง ประกอบกับต้นทุนการเพาะปลูกข้าวของไทยสูงกว่าคู่แข่ง ทั้งผลผลิตต่อไร่ที่ต่ำกว่าและค่าแรงที่สูงกว่า เมื่อฐานต้นทุนสูงราคาข้าวไทยก็ลดลงไปแข่งขันกับประเทศอื่นได้ยาก ขณะที่ กัมพูชาและเวียดนามสามารถผลิตข้าวหอมที่มีคุณภาพใกล้เคียงกับไทย แต่มีต้นทุนต่ำกว่า จึงเสนอราคาได้ถูกกว่า ขณะที่ไทยยังต้องแบกรับต้นทุนทั้งการผลิต การสี การบริหารสต็อก และการขนส่ง ดังนั้น แม้ผู้บริโภคจะยังรู้จักและยอมรับข้าวหอมมะลิไทย แต่เมื่อราคาห่างจากคู่แข่งมากเกินไป ความได้เปรียบด้านชื่อเสียงก็อาจไม่เพียงพอที่จะรักษาตลาดไว้ได้

หวั่นภาษีสหรัฐยิ่งกดดันราคาข้าว

ปัจจุบันข้าวไทยที่ส่งเข้าสหรัฐมีภาระภาษีประมาณ 10% หากผลการเจรจาทำให้ไทยถูกเรียกเก็บภาษีเพิ่มขึ้นเป็น 15% หรือสูงกว่านั้น จะทำให้สถานการณ์ยิ่งหนักขึ้น ราคาขายปลายทางจะยิ่งแพง และผู้นำเข้ามีโอกาส

เปลี่ยนไปซื้อจากประเทศคู่แข่งมากขึ้น แม้กัมพูชาหรือเวียดนามอาจเผชิญภาษีในระดับใกล้เคียงกัน แต่ราคาค้นทางต่ำกว่าไทยมาก จึงยังสามารถแข่งขันได้ดีกว่า ปัจจุบันนี้จึงไม่ใช่เพียงเรื่องต้นทุนที่เพิ่มขึ้น แต่เป็นความเสี่ยงต่อส่วนแบ่งตลาดข้าวหอมมะลิไทยในสหรัฐ ซึ่งเป็นตลาดหลักและมีความสำคัญต่อผู้ส่งออกไทยมาอย่างยาวนาน

ทั้งนี้ ตลาดข้าวหอมมะลิแตกต่างจากข้าวขาวทั่วไป เพราะเป็นตลาดที่อาศัยความคุ้นเคยของผู้บริโภค แบบรند์สินค้า และช่องทางจำหน่ายที่สร้างกันมานาน หากผู้บริโภคเริ่มทดลองข้าวหอมจากกัมพูชาหรือเวียดนาม แล้วพบว่าคุณภาพใกล้เคียงแต่ราคาถูกกว่า เขาอาจเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคได้ เมื่อเปลี่ยนไปแล้วผู้ส่งออกไทยจะต้องใช้ทั้งเวลาและต้นทุนสูงมากในการดึงลูกค้ากลับมา ปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่ยอดส่งออกลดลงในปีเดียว แต่เป็นความเสี่ยงที่ตลาดจะหายไปอย่างถาวร

ค่าระวางเรือ-ค่าบาท ถล่มซ้ำ

ขณะนี้การขนส่งสินค้าข้าวปัจจุบันพบว่า การจองเรือยังดำเนินการได้ตามปกติ แต่ราคาน้ำมันที่สูงขึ้นจะผลักดันค่าระวางเรือ ค่าเบี้ยประกัน และต้นทุนอื่น ๆ ให้เพิ่มขึ้น ตลาดที่ได้รับผลกระทบมากคือ แอฟริกา เพราะอยู่ไกลจากไทย ผู้นำเข้าอาจเปรียบเทียบว่าการซื้อข้าวจากอินเดียหรือปากีสถาน ซึ่งมีระยะทางใกล้กว่า จะมีค่าขนส่งต่ำกว่า ทั้งนี้ หากค่าระวางเพิ่มขึ้นข้าวไทยก็จะต้องเสียเปรียบ เพราะราคาสินค้าต้นทุนสูงอยู่แล้ว ขณะที่ปัญหาค่าเงินบาทผู้ส่งออกไม่ได้ต้องการให้เงินบาทแข็งหรืออ่อนมากเป็นพิเศษ แต่ต้องการให้ค่าเงินมีเสถียรภาพ เพราะจะช่วยให้สามารถกำหนดราคาและบริหารความเสี่ยงได้ การทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงค่าเงินมีต้นทุน และอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าจะถูกหักส่วนต่างตามระยะเวลา ไม่ได้หมายความว่าสามารถล็อกอัตราปัจจุบันไว้ได้ทั้งหมด โดยการส่งออกข้าวเป็นสินค้าที่มีอัตรากำไรต่ำมาก เมื่อผู้ส่งออกต้องรับความเสี่ยงจากค่าเงินเพิ่มบางครั้งกำไรก็แทบไม่เหลือ ทำให้ไม่กล้าเสนอราคาหรือรับคำสั่งซื้อระยะยาว

เอลนีโญยิ่งทำให้ข้าวยิ่งแพง

สำหรับผลกระทบจากเอลนีโญ ต้องติดตามว่าฝนจะทิ้งช่วงในเดือนสิงหาคมหรือกันยายนหรือไม่ หากฝนทิ้งช่วงผลผลิตข้าวไทยอาจลดลงและราคาปรับสูงขึ้น แต่ไม่ถึงขั้นทำให้ประเทศขาดแคลนข้าว โดยปกติไทยผลิตข้าวสารได้ประมาณ 20 ล้านตันต่อปี ใช้บริโภคภายในประเทศ 10-11 ล้านตัน ต่อให้ผลผลิตลดลงประมาณ 2 ล้านตันไทยก็ยังมีข้าวเพียงพอ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ราคาข้าวจะแพงขึ้น แต่หากประเทศผู้นำเข้าเผชิญปัญหาสภาพอากาศและผลผลิตลดลงพร้อมกัน ความต้องการซื้อข้าวในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้น และผู้ซื้ออาจยอมรับราคาที่สูงขึ้น

เอลนีโญจึงเป็นทั้งความเสี่ยงด้านผลผลิตและโอกาสด้านความต้องการของตลาด แต่สำหรับข้าวหอมมะลิปัญหาหลักยังคงอยู่ที่ราคา หากราคาของไทยห่างจากคู่แข่งมากเกินไป ต่อให้ตลาดโลกมีความต้องการเพิ่ม ไทยก็อาจไม่ได้รับประโยชน์เต็มที่

คาดส่งออกเข้าเป้า 7 ล้านตัน

การส่งเสริมตลาดยังมีประโยชน์ในด้านการประชาสัมพันธ์และรักษาการรับรู้ของผู้บริโภค โดยเฉพาะในตลาดจีนเพื่อย้ำว่ายังมีข้าวหอมมะลิไทยอยู่ แต่ต้องยอมรับว่าการทำกิจกรรมส่งเสริมตลาดไม่สามารถแก้ปัญหาราคาได้ หากข้าวหอมมะลิไทยยังมีราคาสูงกว่าคู่แข่งมาก โอกาสที่จะปิดการขายในระยะสั้นก็มีจำกัด ดังนั้น การโรดโชว์จึงช่วยรักษาภาพลักษณ์และความสัมพันธ์กับตลาด แต่การจะเพิ่มยอดขายได้จริงไทยต้องกลับมาแก้โจทย์เรื่องต้นทุนและราคาควบคู่กันไป เพราะเมื่อดูตัวเลขการส่งออกเฉพาะข้าวหอมมะลิ 5 เดือนแรกส่งออกปริมาณ 193,470 ตัน ลดลง 13.0% เมื่อเทียบช่วงเดียวกันของปีก่อน และตลาดหลัก เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา แม้ไปได้แต่ก็ยังต้องติดตามอย่างใกล้ชิดจากปัจจัยที่กระทบ

อย่างไรก็ดี เมื่อดูภาพรวมการส่งออกข้าวไทยจะเป็นไปตามเป้าหมาย 7 ล้านตันหรือไม่ ในภาพรวมครึ่งปีแรกไทยส่งออกข้าวได้ประมาณ 3.5 ล้านตัน ถือว่ายังไม่หลุดเป้า แต่ต้องขึ้นอยู่กับคำสั่งซื้อจากฟิลิปปินส์และมาเลเซีย รวมถึงสถานการณ์ตะวันออกกลางและสภาพอากาศ โดยตลาดที่มีโอกาสขยายตัวคือ ฟิลิปปินส์ ซึ่งประเมินว่าผลผลิตในประเทศอาจลดลง 1-1.5 ล้านตัน จากปกติที่ผลิตได้ 12.5 ล้านตันต่อปี ทำให้ปริมาณนำเข้าอาจเพิ่มขึ้น 5 ล้านตัน และตั้งเป้านำเข้าประมาณ 5.6 ล้านตัน ส่วนมาเลเซีย ช่วง 5 เดือนแรกนำเข้าข้าวไทยเพิ่มขึ้นเกือบ 370% จากประมาณ 50,000 ตัน เป็นมากกว่า 200,000 ตัน และคาดว่าทั้งปีอาจไม่น้อยกว่า 500,000 ตัน แม้การส่งออกภาพรวมปีนี้จะไปในทิศทางที่ดี แต่ปีนี้ไทยก็ยังคงส่งออกข้าวเป็นอันดับ 3 รองจากอินเดียและเวียดนาม ขณะที่ปี 2570 ก็ยังต้องดูต่อไป

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

เกมรุกข้าวไทยแดนมังกร ชนินทร์ หริมเจริญ ชี้คุณภาพเหนือราคา คือ คำตอบ

หากเอ่ยถึงพี่ใหญ่แห่งอาเซียนคงหนีไม่พ้น สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ อันดับ 2 ของโลก และเป็นศูนย์กลางการผลิต การค้า และการลงทุนที่สำคัญของโลก ทำให้มีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจไทยและอาเซียนมี ประชากรกว่า 1.4 พันล้านคน เป็นตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ และเป็นผู้ส่งออกสินค้ารายใหญ่ที่สุดของโลก และเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ในหลายประเภทสินค้า โดยรัฐบาลจีนขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนโยบาย "การพัฒนาคุณภาพสูง (High-Quality Development)" มุ่งเน้นนวัตกรรม เทคโนโลยี และเศรษฐกิจสีเขียว

ในขณะที่ความสัมพันธ์ไทย-จีน ที่มีมายาวนานและแน่นแฟ้น โดยจีนเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทย สินค้าไทยที่ได้รับความนิยมในจีน เช่น ทุเรียน มังคุด ลำไย ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าวหอมมะลิ อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ไทยพีบีเอสออนไลน์ สัมภาษณ์พิเศษ นางชนินทร์ หริมเจริญ รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ถึงสถานการณ์การค้าระหว่างไทย-จีน ว่า ไทยและจีนมีความสัมพันธ์ทางการค้าที่แน่นแฟ้น จีนเป็นทั้งตลาดส่งออกสำคัญ แหล่งนำเข้าสินค้า วัตถุดิบ และการลงทุนของไทย ขณะที่ไทยเป็นฐานการผลิต และศูนย์กลางโลจิสติกส์สำคัญของจีนในอาเซียน ความร่วมมือภายใต้ RCEP, ACFTA และโครงการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน จะยังเป็นแรงขับเคลื่อนให้การค้าและการลงทุนระหว่าง 2 ประเทศเติบโตต่อเนื่องในระยะยาว แม้จะต้องเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันทางการค้าและการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกก็ตาม

โดยมูลค่าส่งออกไปจีน ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2569 พบว่าสินค้าเกษตรของไทย ส่งออกไปจีนมูลค่า 380,559.80 ล้านบาท โดยมีจีนเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไทยไปจีนประมาณ 161,464.84 ล้านบาท ครองสัดส่วนตลาดส่งออกสินค้าเกษตรไทย 42% ซึ่งอันดับ 1 คือ สินค้าผลไม้สด แห้ง แช่แข็ง และแช่แข็ง รองลงมา เป็นยางพารา และมันสำปะหลัง

โดยมูลค่าส่งออกสินค้าผลไม้ในปี นี้ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 28.95% หรือมีมูลค่า 87,568.63 ล้านบาท โดยมีจีนเป็นแหล่งนำเข้าสินค้าอันดับ 1 ของไทย สินค้าที่ไทยนำเข้าจากจีน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเครื่องจักร เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน

ข้าวไทย ครองใจผู้บริโภคจีนตลอดกาล

รองอธิบดี กล่าวอีกว่า ในส่วนของสินค้าข้าว ที่ผ่านมามีไทยส่งออกข้าวไปจีนประมาณ 440,000 – 750,000 ตันต่อปี คิดเป็นมูลค่าประมาณ 10,000 – 13,600 ล้านบาท หรือประมาณ 300 – 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 7 – 12% ของปริมาณข้าวที่จีนนำเข้าทั้งหมด สำหรับ 5 เดือนปี 2569 (ม.ค - พ.ค.) ไทยส่งออกข้าวไปจีนประมาณ 139,460 ตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี ก่อน 44.84% ที่ส่งออกประมาณ 252,817 ตัน ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกข้าวขาว รองลงมา ข้าวเหนียว ข้าวหอมมะลิไทย และที่เหลือเป็นข้าวหอมไทย และข้าวกล้อง

ที่ผ่านมาชนิดข้าวที่ไทยส่งออกไปจีนบางปีอันดับ 1 เป็นข้าวขาว บางปีเป็นข้าวหอมมะลิไทย เนื่องจากข้าวขาวของไทยในจีน นอกจากใช้บริโภคในครัวเรือน หรือโรงแรมหรือร้านอาหารโดยตรงแล้ว ยังนิยมนำไปใช้แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น แป้งข้าวเจ้า และเส้นก๋วยเตี๋ยว

ข้าวเหนียวไทย โอกาสทองในตลาดร้านอาหารจีน

นอกจากนี้ ข้าวเหนียวไทย ถือว่าเป็นข้าวที่สำคัญอีกชนิดของไทย โดยปี 2568 ไทยส่งออกข้าวเหนียวไปจีนเป็นอันดับ 2 รองจากข้าวขาว ขณะที่ข้าวหอมมะลิไทยเป็นอันดับ 3 ซึ่งจากการสอบถามผู้นำเข้าข้าวจีน พบว่าข้าวเหนียวไทยเป็นที่ชื่นชอบ และได้รับการยอมรับในจีนว่า มีรสชาติและคุณภาพดี ผู้บริโภคในจีนจึงนิยมนำไปใช้ทำอาหาร เช่น บ๊ะจ่าง บัวลอย และอาหารอื่นๆ โดยส่วนใหญ่จะถูกใช้ในปริมาณมากในช่วงเทศกาลหรือประเพณีต่างๆ ของจีน และใช้ในอุตสาหกรรมอาหารและอื่นๆ เช่น การผลิตสุรา และสีทาบ้าน

ดังนั้น กรมฯมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ดีและความโดดเด่นของข้าวไทย ทั้งในด้านรสชาติ คุณภาพ มาตรฐานและความหลากหลายของข้าวไทย ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคข้าวในจีนได้ทุกรูปแบบและทุกกลุ่มผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายผู้บริโภควัยรุ่น และวัยกลางคนที่มีกำลังซื้อ เน้นการเจาะกลุ่มเป้าหมาย ใช้กลยุทธ์การตลาด ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารกับผู้บริโภค ที่มีอิทธิพลในจีนสูงสุดขณะนี้ เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมาย ต้องการซื้อสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทยอีกทางหนึ่งด้วย

ข้าวไทยที่ถูกส่งไปจีน 80% จะถูกกระจายไปยังพื้นที่ตอนใต้ของจีน โดยส่งต่อไปยังผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีกในระดับเมืองและเขต กลุ่มตลาดระดับกลางถึงระดับบนโดยเฉพาะร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านค้าปลีกสมัยใหม่ โดยชนิดข้าวของไทยที่พบเห็นในตลาดค้าปลีกส่วนใหญ่ เป็นข้าวหอมมะลิไทย และข้าวเหนียว

เร่งปิดตลาดข้าวจีทูจีในปี

สำหรับความคืบหน้าการขายข้าวจีทูจีกับจีน ขณะที่กรมฯและ COFCO Corporation (COFCO) สามารถเจรจาตกลงราคาซื้อขาย งวดที่ 9 เป็นข้าวขาว 5% ฤดูกาลผลิตใหม่ ปริมาณ 40,000 ตันซึ่งได้ดำเนินการส่งมอบข้าวให้ COFCO เรียบร้อยแล้ว สำหรับการเจรจาซื้อขายข้าว งวดที่ 10 ปริมาณ 60,000 ตัน กรมฯได้เสนอราคาส่งมอบข้าวให้ COFCO เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 24 มิ.ย. ที่ผ่านมา ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของ COFCO โดยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับการสนับสนุนในการเจรจาและส่งมอบข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว

ชี้พฤติกรรมบริโภคเปลี่ยน-จีนพัฒนาพันธุ์ข้าวหวั่นข้าวไทยอยู่ยาก

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญระหว่างไทย - จีน ต้องยอมรับว่า จีนเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวแต่ละปีจีนผลิตข้าวประมาณ 180 - 185 ล้านตัน ใช้บริโภคภายในประเทศประมาณ 145 – 148 ล้านตัน/ปี คงเหลือเพื่อการส่งออกประมาณ 1 – 2 ล้านตัน/ปี

ที่น่าห่วงคือพฤติกรรมการค้าที่เปลี่ยนแปลงไปในจีน ซึ่งที่ผ่านมาจีนบริโภคข้าวประมาณ 154 ล้านตัน/ปี ปัจจุบันความต้องการข้าวในจีนประมาณ 145 ล้านตัน/ปี เนื่องจากผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ ลดปริมาณการบริโภคข้าว และมีบางกลุ่มหันไปบริโภคธัญพืชแทนข้าว หรือบริโภคข้าวผสมกับธัญพืช ส่งผลให้ความต้องการข้าวรวมทั้งข้าวไทยลดลงด้วย

ในขณะที่การพัฒนาพันธุ์ข้าวของจีน ปัจจุบันรัฐบาลจีนพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพและรสชาติ รวมทั้งความหลากหลายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ อีกทั้งยังพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ส่งผลให้ราคาจำหน่ายอยู่ในระดับผู้ซื้อเข้าถึงได้ง่าย

รวมถึงระบบการบริหารนำเข้าข้าวของจีน ด้วยจีนนำเข้าข้าวแบบระบบโควตา กำหนดเฉพาะกลุ่มที่มีสิทธิขอโควตา อีกทั้งผู้ส่งออกสินค้าข้าวไปจีนทุกรายต้องได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออก ผู้ผลิตและแปรรูปข้าว เพื่อส่งออกไปจีนจากศุลกากรจีน (General Administration of Customs China: GACC) ก่อนที่จะส่งออกสินค้าข้าวไปจีน โดยปัจจุบันผู้ส่งออกข้าวไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานดังกล่าวมีจำนวนทั้งหมด 115 ราย

แม้ว่าข้าวไทยเป็นที่ยอมรับในจีนทั้งในด้านรสชาติและคุณภาพ โดยในสายตาผู้บริโภคข้าวในจีน ข้าวไทยเป็นสินค้าพรีเมียม และนิยมถูกใช้เป็นของขวัญในเทศกาลต่างๆ ของจีน ราคาข้าวไทยจึงอยู่ในระดับสูง

หากเทียบกับคู่แข่ง ได้แก่ เวียดนาม ปากีสถาน และอินเดีย หรือแม้แต่ข้าวของจีน ทำให้ข้าวไทยขาดความได้เปรียบการแข่งขันทางด้านราคา เนื่องจากราคาเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค ข้าวไทยจึงเสียส่วนแบ่งตลาดข้าวในจีน อย่างไรก็ตาม ภาครัฐได้ประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในจีนอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความหลากหลายของชนิดข้าวไทย ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ได้ทุกความต้องการและทุกกลุ่มผู้บริโภค

เดินนำอัดกิจกรรมเพิ่มโอกาสข้าวไทย

รองอธิบดี กล่าวอีกว่า เพื่อสร้างการรับรู้และภาพลักษณ์ให้กับข้าวไทย กรมฯ ดำเนินการส่งเสริมผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดย่อม เพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางตลาดของข้าวไทยในกลุ่มผู้ซื้อผู้นำเข้า และผู้แทนจำหน่ายในระดับนานาชาติ

นอกจากนี้ กรมฯ ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จัดงาน Thai Rice Roadshow ครั้งที่ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17 – 19 ก.ค.2569 ที่เมืองกวางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน นำคณะผู้ประกอบการสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทย รวม 28 ราย มาจัดแสดงสินค้า เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าข้าวไทยและกระตุ้นความต้องการซื้อในจีน

ที่ผ่านมากรมฯ นำผู้ส่งออกข้าวไทย เดินทางไปกระชับความสัมพันธ์ทางการค้า กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าข้าวในประเทศผู้ซื้อที่สำคัญของไทยอย่าง ฮองกง ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และในเดือนส.ค. มีกำหนดจะนำคณะผู้ส่งออกข้าวไทย เดินทางไปเยือนฟิลิปปินส์และมาเลเซีย ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับ 3 และ 4 ของไทย เพื่อสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจให้เข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยรักษาและขยายตลาดข้าวไทย

มั่นใจปีนี้ไทยส่งออกข้าว 7 ล้านตันตามเป้า

รองอธิบดี กล่าวว่า สำหรับเป้าหมายการส่งออกข้าวไทยปีนี้ยังคงเป้าไว้ที่ 7 ล้านตัน โดย 6 เดือน ไทยส่งออกไปแล้ว 3.5 ล้านตัน ดังนั้นเชื่อว่าทั้งปีน่าจะส่งออกได้ตามเป้า ส่วนการส่งออกข้าวไปตลาดจีน 5 เดือนแรกของปี 2569 ไทยส่งออกข้าวไปจีนประมาณ 139,000 ตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 45% ที่ส่งออกประมาณ 252,000 ตัน

เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวของจีนในปีเพิ่มขึ้น ประมาณ 1% ขณะที่ความต้องการบริโภคข้าวของจีน ลดลงประมาณ 2% ประกอบกับเมื่อปี 2568 จีนนำเข้าข้าวจากต่างประเทศประมาณกว่า 3 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าปี 2566 และ 2567 ที่นำเข้าประมาณ 2.6 และ 1.6 ล้านตัน จึงส่งผลให้ยังมีสต็อกข้าวเพียงพอต่อความต้องการในระยะหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ตาม จีนยังคงนำเข้าข้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับความต้องการบริโภคโดยเฉพาะในเขตเมือง และภาคบริการ โดยเฉพาะการนำเข้าข้าวเหนียว และข้าวอินทรีย์ของไทยมีแนวโน้มเติบโตขึ้นมาก ขณะเดียวกัน อาหารไทยยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง ด้วยเป็นที่นิยมของผู้บริโภคในจีน โดยเห็นได้จากจำนวนร้านอาหารไทยในจีนที่เพิ่มขึ้น และกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ของจีน

ข้าวไทยมีความได้เปรียบจากจุดแข็งด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และความสม่ำเสมอของสินค้า โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิไทย ที่ยังคงครองตำแหน่งสินค้าในตลาดพรีเมียมของจีนได้อย่างมั่นคง ดังนั้น แม้แนวโน้มการเติบโตเชิงปริมาณอาจไม่โดดเด่น แต่จีนยังคงเป็นตลาดสำคัญที่มีศักยภาพสำหรับการส่งออกข้าวไทยในระยะยาว

ที่มา ThaiPBS

ข้าวไทยปึกหมุด "กว้างโจว" รุกจีนตอนใต้ ดัน"ข้าวประณีต"เจาะตลาดพรีเมียม

กว้างโจวศูนย์กลางเศรษฐกิจของมณฑลกว่างตงทางตอนใต้ของจีน และเป็นหนึ่งในเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของประเทศจีน ได้รับสมญานามว่า "นครการค้าแห่งจีนตอนใต้" และ "เมืองพันปีแห่งการค้า" เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ มาตั้งแต่ยุคเส้นทางสายไหมทางทะเล มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 2,200 ปี และเป็นหนึ่งในเมืองหลักของ Greater Bay Area (GBA) ซึ่งเชื่อมโยงกว้างโจว เซินเจิ้น ฮองกง มาเก๊า และอีกหลายเมืองรวมเป็นเขตเศรษฐกิจ ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

ปี 2025 กว้างโจวมียอดค่า GDP 3.204 ล้านล้านหยวน เติบโต 4.0% โดยภาคบริการเป็นเครื่องยนต์หลัก คิดเป็นประมาณ 75% ของเศรษฐกิจเมือง ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมยังคงแข็งแกร่งและกำลังปรับตัวสู่เทคโนโลยีขั้นสูง สำหรับการค้าไทย - กว้างโจว ถือเป็น ประตูการค้าสำคัญของไทยสู่จีนตอนใต้ ด้วยความได้เปรียบด้านระบบโลจิสติกส์ และเครือข่ายการกระจายสินค้านับว่าเป็นประตูการค้าสู่จีนตอนใต้ เหมาะสำหรับการจัดหาสินค้า (Sourcing) มีเที่ยวบินตรงจากกรุงเทพฯ ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการค้าระหว่างจีนกับอาเซียน

สำหรับสินค้าไทยที่มีศักยภาพ เช่นผลไม้สด เช่นทุเรียน มังคุด ลำไย มะพร้าว อาหารแปรรูปและเครื่องดื่ม ข้าวหอมมะลิ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์สมุนไพร สินค้าไลฟ์สไตล์และของตกแต่งบ้าน ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าจากกว้างโจว เช่นเครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ เคมีภัณฑ์ และสิ่งทอและแฟชั่น

ด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย นโยบายส่งเสริมการลงทุน และการเป็นศูนย์กลางการค้าในจีนตอนใต้ กว้างโจวจึงยังคงเป็นหนึ่งในเมืองยุทธศาสตร์ ที่สำคัญที่สุดสำหรับนักลงทุนและผู้ส่งออกไทยที่ต้องการเจาะตลาดจีน และขยายธุรกิจสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ข้าวเป็นสินค้าเกษตรยุทธศาสตร์ ที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ทั้งในด้านรายได้ของเกษตรกร ห่วงโซ่อุปทาน การค้า และการส่งออก อีกทั้งยังสะท้อนเอกลักษณ์และชื่อเสียงของประเทศไทยในตลาดโลก อย่างไรก็ตาม

จากสถานการณ์การแข่งขันในตลาดข้าวโลกที่ทวีความเข้มข้น ประเทศผู้ผลิตต่างเร่งพัฒนาศักยภาพการผลิตและการส่งออก ขณะที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณภาพ ความปลอดภัย แหล่งที่มา และความน่าเชื่อถือของสินค้ามากขึ้น

กรมการค้าต่างประเทศ จึงเดินทางขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมข้าวไทยเชิงรุก มุ่งสร้างความเชื่อมั่น เพิ่มมูลค่า และยกระดับการรับรู้ถึงจุดแข็งของข้าวไทย ทั้งด้านมาตรฐาน คุณภาพ รสชาติ ความหลากหลายของสายพันธุ์ และศักยภาพของผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SME ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและการส่งออกของประเทศ

จับมือร้าน Thai SELECT สร้าง Demand ผู้บริโภค

นางชนินทร หริ่มเจริญ รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กล่าวอีกว่า ปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณภาพ ความปลอดภัย แหล่งที่มาของวัตถุดิบ และประสบการณ์ในการบริโภคมากขึ้น กรมการค้าต่างประเทศจึงใช้อาหารไทย ซึ่งเป็นหนึ่งใน Soft Power ที่ได้รับความนิยมทั่วโลก เป็นกลไกสำคัญในการสร้างการรับรู้ และต่อยอดความเชื่อมั่นในข้าวไทย

ดังนั้นร้านอาหารไทยที่ได้รับตราสัญลักษณ์ Thai SELECT ซึ่งเป็นตรารับรองมาตรฐานร้านอาหารไทย จากรัฐบาลไทยจะเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงผ่านอาหารไทย จะทำให้ผู้บริโภคชาวต่างชาติจำข้าวไทยในฐานะสินค้าคุณภาพระดับพรีเมียม และเมื่อคิดถึงอาหารไทย ก็จะนึกถึงข้าวไทย เมื่อคิดถึงข้าวคุณภาพ ก็จะนึกถึงประเทศไทย"

โดยงาน Think Rice Think Thailand : The Taste of Thai Cuisine ถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการยกระดับ SME ข้าวไทย ก้าวสู่ตลาดโลก ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ที่นครกวางโจว มีผู้ประกอบการ SME ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทย จำนวน 28 ราย นำสินค้ามาจัดแสดง และแนะนำข้าวไทย 7 ชนิด ได้แก่ ข้าวหอมมะลิไทย ข้าวขาว ข้าวหอมไทย ข้าวเหนียว ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวหอมนิล และข้าวสังข์หยด รวมถึงกิจกรรมสาธิตการประกอบอาหารไทยจากข้าวไทย เพื่อให้ผู้บริโภคชาวต่างชาติสัมผัสคุณภาพ เสน่ห์ และความหลากหลายของข้าวไทยผ่านประสบการณ์จริง

ดันข้าวประณีต ขึ้นแท่นข้าวพรีเมียมพลัส

น.ส.ญานี ศรีมณี รองอธิบดีกรมการค้าภายใน กล่าวว่า กรมฯมีกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตข้าวประณีตอยู่ 466 กลุ่มที่ผลิตข้าวคุณภาพสูงที่รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนทั่วประเทศ ที่กรมให้การอุดหนุนเมล็ดเงิน กลุ่มละ 500,000 บาท เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตข้าว และช่วยหาตลาดข้าวทั้งในและต่างประเทศ โดยกรมฯได้นำวิสาหกิจชุมชน 10 กลุ่มขยายช่องทางตลาดที่มณฑลกว่างตุง เมืองกวางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งบางกลุ่มทำตลาดส่งออกโดยผ่านตัวแทนหรือผู้ส่งออก บางกลุ่มยังไม่เคยมาตลาดต่างประเทศ ซึ่งตลาดจีนถือว่าเป็นตลาดใหญ่และนิยมบริโภคข้าวไทย

ข้าวประณีต ต่างกับข้าวทั่วไปคือ อยู่ที่กระบวนการผลิตไปจนถึงการขาย วิธีการดูแล การเก็บเกี่ยว บางกลุ่มยังใช้มือเกี่ยวไม่ใช่เครื่องจักร ทำให้ได้ข้าวที่ดี อย่างข้าวหอมมะ ข้าวGI ข้าวพื้นถิ่น ถือเป็นข้าวประณีตเช่นกันที่กลุ่มเกษตรกรตั้งใจปลูกตั้งแต่กระบวนการแรก

ทั้งนี้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวประณีต ที่กลุ่มให้การสนับสนุนงบประมาณ แบ่งออกเป็น 2 เฟส โดยนเฟสแรกมี 200 กลุ่ม กระจายไปทุกพื้นที่ของประเทศไทยที่มีการปลูกข้าว โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภาคอีสาน และเฟสที่ 2 จะมี 266 กลุ่ม ส่วนปริมาณผลผลิตถ้าเทียบกับทั่วประเทศยังถือว่าน้อย แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของข้าวคุณภาพ และการที่กลุ่มเกษตรกรมาร่วมกลุ่มก็สามารถเป็นตัวอย่างให้ชาวนาทั่วไปดูเป็นแบบอย่างได้

ชานาเปลี่ยนวิธีการปลูกเน้นมูลค่ามากกว่าปริมาณ

ลุงบุญมี สุระโคตร ประธานวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนอุ่นแสง จังหวัดศรีสะเกษ กล่าวว่า ในกลุ่มมีสมาชิก 700 ครอบครัว มีพื้นที่เพาะปลูก 20,000 ไร่ ให้ผลผลิตข้าว 10,000 ตันข้าวเปลือก มองว่าเงินเป็นตลาดใหญ่ผู้บริโภคกำลังซื้อสูง สำหรับข้าวหอมมะลิไทยที่เป็นข้าวประณีต ถือว่าเป็นข้าวพรีเมียมพลัส ดังนั้น มองว่ากลุ่มผู้บริโภคกลุ่มนี้ มีกำลังซื้อสูงและนิยมข้าวหอมพรีเมียมไทย มองว่าอนาคตจะเติบโตต่อไปได้ โดยข้าวที่กลุ่มผลิตส่วนใหญ่จะเป็นข้าวหอมมะลิ 105 ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวหอมมะลิแดง

เช่นเดียวกับ วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านหนองฮี จ.มหาสารคาม มองว่าเป็นตลาดที่ใหญ่และเป็นโอกาสให้กับกลุ่มที่จะส่งออกทำเงิน โดยข้าวที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นข้าวหอมมะลิ 105 ข้าวฮางน้ำมัน และข้าวฮางอก ซึ่งทั้งหมดคือพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 100% แต่วิธีการผลิตจะแตกต่างกันจนได้ออกมาเป็นข้าวประณีต อย่าง ข้าวฮางน้ำมัน กระบวนการผลิต คือจะเกี่ยวในช่วงระยะข้าวเป็นน้ำมัน 50% ก่อนนำไปแช่น้ำและนึ่ง หลังจากนั้นนำไปอบและสีข้าวออกมา

มีการวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ ที่มีสารอาหารสูงกว่าข้าวกล้องปกติ 3 เท่า ซึ่งมีเอกสารอ้างอิง เพื่อให้ลูกค้ามั่นใจและเชื่อมั่นคุณภาพ ส่วนข้าวฮางอกมีกระบวนการที่แตกต่างโดยจะเกี่ยวในช่วงที่ข้าวแก่เต็มที่ หลังจากนั้นจะทำให้ข้าวเกิดการงอก และนำไปนึ่งก่อนนำไปอบและสีออกมาเป็นข้าวกล้อง ที่มีคุณค่าทางสารอาหารแตกต่างกัน ส่วนราคาแตกต่างกัน เช่น ข้าวฮางน้ำมัน ราคา 150-220 บาท/กก.

เน้นกลุ่มรักสุขภาพ และขายในออนไลน์และเน้นตลาดพรีเมียม โดยเน้นขายส่งออกมากกว่า อยากให้ภาครัฐช่วยในเรื่องของการหาตลาด ซึ่งการมาตลาดจีนครั้งนี้คาดหวังว่าจะมีคำสั่งซื้อและมีลูกค้าที่เงินกลับไปเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและเครือข่ายโดยกลุ่มมีสมาชิก 52 คน แต่มีเครือข่ายเกือบ 500 คน พื้นที่ทำนากว่า 7000 ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ย 400-450 กก./ไร่

พลิกโฉมข้าวไทย จากขายปริมาณสู่การขายคุณค่า

นายันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กล่าวว่า ประเทศไทยในฐานะผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก จำเป็นต้องยกระดับข้าวไทยสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอย่างยั่งยืน จึงต้องปรับแนวทางจากการ ขายปริมาณสู่ขายคุณค่า

สนค. ศึกษาแนวทางยกระดับรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว สู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อสร้างมูลค่าและความแตกต่างให้เมล็ดข้าวไทย ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันท่ามกลางตลาดข้าวโลกที่มีการแข่งขันมากขึ้น จากอุปทานข้าวโลกที่มีจำนวนมาก และสร้างแรงกดดันต่อราคาข้าวไทย

โดยจำแนกข้าวมูลค่าสูงออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าวรักษ์โลก เน้นกระบวนการผลิตที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตอบโจทย์มาตรการทางการค้าโลกและผู้บริโภคที่ใส่ใจโลก เช่น ข้าวยั่งยืน คือ ข้าวที่ปลูกภายใต้มาตรฐานเวทีข้าวยั่งยืน (Sustainable Rice Platform: SRP) ส่วนข้าวคาร์บอนต่ำ คือข้าวที่ผลิตผ่านกระบวนการทำนา ที่มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตลอดวงจรการผลิต โดยเฉพาะก๊าซมีเทนจากการขังน้ำในนาข้าว และก๊าซไนตรัสออกไซด์ จากการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น และข้าวอินทรีย์ คือ ข้าวที่ปลอดการใช้สารเคมีสังเคราะห์ต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค

สร้างสตอรี่เพิ่มมูลค่าให้ "ข้าวไทย"

ส่วนกลุ่มข้าวอัตลักษณ์และเรื่องราว เน้นความโดดเด่นจากมูลค่า เพิ่มที่ยึดโยงกับแหล่งกำเนิดและภูมิปัญญา มีเรื่องราวเฉพาะสินค้า จึงมีความพิเศษที่ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ เช่น ข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) คือ ข้าวที่มีคุณลักษณะเฉพาะที่เชื่อมโยงกับแหล่งภูมิศาสตร์ที่ปลูก

ปัจจุบันไทยมีข้าวที่ได้รับตรา GI รวม 24 รายการ เช่น ข้าวกำลังนา ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ และข้าวสังข์หยดพัทลุง เป็นต้น และ ข้าวพันธุ์พื้นเมืองและข้าวดอย คือ สายพันธุ์ข้าวท้องถิ่นที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีเรื่องราวทางวัฒนธรรม และรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์

และสุดท้าย กลุ่มข้าวสุขภาพ เน้นการตอบโจทย์เทรนด์ด้านสุขภาพและสังคมผู้สูงอายุ ด้วยคุณค่าทางโภชนาการที่เหนือกว่าข้าวทั่วไป ประกอบด้วย ข้าวโภชนาการสูงและข้าวสี คือข้าวที่มีสารต้านอนุมูลอิสระ วิตามินหรือแร่ธาตุสูงตามธรรมชาติ เช่น ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสีนิล และ ข้าวเพื่อสุขภาพ คือ ข้าวที่ผ่านการวิจัยหรือกระบวนการพิเศษ เช่น ข้าวดัชนีน้ำตาลต่ำ (Low-glycemic index) สำหรับผู้ควบคุมน้ำตาล หรือข้าวเต็มวิตามินและแร่ธาตุ ข้าวโปรตีนสูง

การยกระดับข้าวไทยสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ ที่จะช่วยเพิ่มรายได้เกษตรกรอย่างยั่งยืน สร้างความแตกต่างให้ข้าวไทยในเวทีโลก และรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษตลาดข้าวมูลค่าสูง หรือ Demand ของโลกในแต่ละประเทศ มีความต้องการข้าวประเภทใดบ้าง รวมถึงการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในเชิงพื้นที่ว่าควรปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูก จากการปลูกข้าวขาวทั่วไปที่มีราคาผันผวน ไปเป็นการปลูกข้าวมูลค่าสูงที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และยินดีที่จะจ่ายเงินซื้อข้าวในราคาที่สูงขึ้นเช่นกัน

ที่มา ThaiPBS

ส่งออก มิ.ย. โต 20.8% สูงสุดรอบ 24 เดือน 'อิเล็กทรอนิกส์' นำทัพ ลุ้นครึ่งปีหลังฝ่าภาษีสหรัฐ

ส่งออกไทยเดือนมิถุนายน 2569 ขยายตัว 20.8% มูลค่า 34,655.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โตต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 24 แรงหนุนจากสินค้าอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และยานยนต์ รับกระแสลงทุน AI และการเร่งนำเข้าก่อนมาตรการภาษีสหรัฐ ขณะที่ครึ่งปีหลังยังต้องจับตากรัฐศาสตร์และนโยบายการค้าสหรัฐ

นายันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) เปิดเผยว่า การส่งออกของไทยเดือนมิถุนายน 2569 มีมูลค่า 34,655.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 1.12 ล้านล้านบาท ขยายตัว 20.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน นับเป็นการขยายตัวต่อเนื่อง 24 เดือน และหากหักสินค้าที่เกี่ยวข้องกับน้ำมัน ทองคำ และยุทธปัจจัย การส่งออกจะขยายตัว 23.1% ส่วนภาพรวม 6 เดือนแรกของปี 2569 การส่งออกมีมูลค่า 196,741.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัว 17.6%

การเติบโตยังมีสินค้าอุตสาหกรรมเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก โดยเฉพาะกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ และชิ้นส่วน ซึ่งได้รับอานิสงส์จากการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้าน AI และศูนย์ข้อมูลทั่วโลก รวมถึงการเร่งสั่งซื้อสินค้าล่วงหน้าก่อนความไม่แน่นอนของมาตรการภาษีสหรัฐ

ขณะที่สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร แม้ภาพรวมยังหดตัว 6.5% แต่เริ่มเห็นการฟื้นตัวของสินค้าบางกลุ่ม เช่น ยางพารา (+12.5%) น้ำตาลทราย (+39.3%) อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (+17.5%) อาหารสัตว์เลี้ยง (+22.3%) และไก่แปรรูป (+8.2%)

ด้านสินค้าอุตสาหกรรมขยายตัว 25.1% ต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 27 โดยสินค้าดาวเด่น ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ (+57.4%) เครื่องโทรศัพท์และส่วนประกอบ (+186.1%) แผงวงจรไฟฟ้า (+23.2%) เคมีภัณฑ์ (+27.8%) หม้อแปลงไฟฟ้า (+42.1%) และหม้อเบตเตอรี (+232.4%) สะท้อนความต้องการของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีโลกที่ยังเติบโตต่อเนื่อง

สำหรับตลาดส่งออกสำคัญ ส่วนใหญ่ยังขยายตัวได้ดี โดยสหรัฐเติบโตสูงสุดในกลุ่มตลาดหลักที่ 44.3% ต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 33 ตามด้วย อาเซียน (5) +40.5% ญี่ปุ่น +22.7% สหภาพยุโรป +22.3% และจีน +4.9% ขณะที่ตลาดรองโดดเด่น ได้แก่ ลาตินอเมริกา +50.7% ทวีปออสเตรเลีย +32.7% และแอฟริกา +9.9% ส่วนตลาดที่ยังหดตัว ได้แก่ ตะวันออกกลาง -6.9% เอเชียใต้ -6.3% และ CLMV -5.6%

ในด้านการค้า เดือนมิถุนายน 2569 ไทยมีการนำเข้ามูลค่า 41,190.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 50.3% ส่งผลให้ขาดดุลการค้า 6,534.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ช่วง 6 เดือนแรกของปี ขาดดุลสะสม 31,744 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สนค.ประเมินว่า การส่งออกในช่วงครึ่งปีหลังยังมีแนวโน้มเติบโตจากความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับ AI แต่ยังต้องเผชิญความเสี่ยงจากสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์และนโยบายภาษีของสหรัฐ โดยกระทรวงพาณิชย์จะเร่งผลักดันการเจรจา FTA ไทย-สหภาพยุโรป (EU) และ FTA อาเซียน-แคนาดา ควบคู่กับการหารือด้านภาษีกับสหรัฐ รวมถึงเดินหน้ารื้อฟื้นปัญหาภาษีและการลงทุนผิดกฎหมาย เพื่อรักษาเสถียรภาพการส่งออกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาว

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

ภาษีทรัพย์สิน 301 ป่วนส่งออกไทย! สรท. ชี้เจอภาษี 12.5% กระทบหนักข้าว-อาหาร

สรท. ชี้ ภาษีสหรัฐกระทบส่งออกไทย เดือนสินค้ากำไรต่ำอย่างข้าว อาหารสุราค่าคู่แข่งลำบาก เน้นรัฐเร่งลดต้นทุน-ปฏิรูประบบราชการ ก่อนกระทบส่งออกไทยระยะยาว

นายธนกร เกษตรสุวรรณ ประธานสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) กล่าวถึง กรณีที่สหรัฐอเมริกาประกาศใช้อัตราภาษีภายใต้มาตรา 301 กับประเทศคู่ค้ากว่า 60 ประเทศ ว่า ภาคเอกชนประเมินไว้ล่วงหน้าแล้วว่า ไทยมีโอกาสได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีนำเข้าของสหรัฐ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งสำคัญอย่างเวียดนาม ซึ่งคาดว่าอัตราภาษีนำเข้าจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับไทย

ขณะที่อินโดนีเซียเป็นอีกประเทศที่ต้องจับตา เนื่องจากปัจจุบันได้รับอัตราภาษีเพียง 10% จึงยังต้องติดตามว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในระยะต่อไป

ทั้งนี้ แม้อัตราภาษีที่ประมาณ 12.5% ยังอยู่ในช่วงที่สถานการณ์ค่อนข้างนิ่ง แต่ยอมรับว่าผู้ส่งออกไทยย่อมได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะสินค้าที่มีอัตรากำไรต่ำ เช่น อาหาร ข้าว และธัญพืช ซึ่งไม่สามารถปรับขึ้นราคาสินค้าเพื่อชดเชยต้นทุนได้ เนื่องจากต้องแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่ง โดยเฉพาะอินเดียที่มีศักยภาพการผลิตข้าวสูง และสามารถจำหน่ายได้ในราคาต่ำกว่าไทย

ยกตัวอย่างในช่วงวิกฤติความตึงเครียดบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ การส่งออกข้าวไทยไปยังตลาดตะวันออกกลางลดลงถึง 65% สะท้อนว่าการแข่งขันด้านราคามีความรุนแรง และส่งผลต่อส่วนแบ่งตลาดของไทยอย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเฉพาะตลาดสหรัฐ มองว่ากลุ่มสินค้าที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของอุตสาหกรรมสหรัฐยังสามารถประคองตัวได้ เนื่องจากเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการผลิต แต่สินค้าที่ไม่ได้อยู่ในห่วงโซ่อุปทานดังกล่าวจะได้รับผลกระทบมากกว่า เพราะผู้ส่งออกไทยอาจต้องแบกรับภาระต้นทุนภาษีที่สูงกว่าคู่แข่งประมาณ 2.5%

“แม้ภาษีนำเข้าจะเป็นภาระของผู้นำเข้าสหรัฐเป็นผู้ชำระ แต่ในทางปฏิบัติ ผู้นำเข้ามักจะขอให้ผู้ส่งออกช่วยแบ่งเบาภาระดังกล่าว เนื่องจากหากหันไปซื้อสินค้าจากประเทศที่เสียภาษีต่ำกว่า ก็จะมีต้นทุนต่ำกว่าไทย ทำให้ผู้ส่งออกไทยอาจต้องยอมลดกำไรเพื่อรักษาค่าส่งซื้อไว้” นายธนกร กล่าว

นายธนกร กล่าวว่า ผลกระทบจากมาตรการภาษีของสหรัฐจะไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับไทย แต่จะกระทบห่วงโซ่การค้าโลกทั้งหมด เพราะต้นทุนการนำเข้าสินค้าของสหรัฐจะเพิ่มสูงขึ้น และสุดท้ายจะถูกผลักภาระไปยังผู้บริโภคผ่านราคาสินค้าที่แพงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภค และสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นปัจจัยผลักดันให้อัตราเงินเฟ้อของสหรัฐกลับมาสูงขึ้น

เมื่อเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น รัฐบาลสหรัฐก็อาจต้องใช้นโยบายการเงิน และการคลังเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ เช่น การปรับลดอัตราดอกเบี้ยหรือออกมาตรการช่วยเหลือประชาชน ส่งผลให้เกิดวงจรการแก้ปัญหาที่ต่อเนื่อง พร้อมย้ำว่าการเปลี่ยนแปลงมาตรการทางการค้าของประเทศมหาอำนาจย่อมส่งผลกระทบต่อทุกประเทศที่พึ่งพาการส่งออก

นายธนกร กล่าวว่า สำหรับแนวทางรับมือ นั้น ผู้ประกอบการต้องเร่งปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุน ทั้งการบริหารจัดซื้อวัตถุดิบ การหาแหล่งจัดซื้อใหม่ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการบริหารต้นทุนในทุกขั้นตอน เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน

ขณะเดียวกัน ภาครัฐจำเป็นต้องเร่งทบทวนกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ ลดขั้นตอน และต้นทุนที่เกิดจากระบบราชการ รวมถึงยกเลิกกฎเกณฑ์ที่ไม่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น

“ประเทศคู่แข่งต่างเร่งปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อให้การค้า และการลงทุนมีความคล่องตัวมากขึ้น ดังนั้น การปฏิรูประบบราชการ และลดต้นทุนจากภาครัฐจึงเป็นเรื่องที่ทุกหน่วยงานต้องร่วมกันผลักดันอย่างจริงจัง ไม่ใช่เป็นภาระของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น เพื่อเสริมศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในระยะยาว”

นายธนกร กล่าว

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

ถกวางมาตรการช่วยชาวนาปี 69/70 หลังผลผลิตข้าวนาปี-นาปรังลด

สุริยะสั่งถกวางมาตรการช่วยชาวนาปี 69/70 หลังผลผลิตข้าวนาปี-นาปรังลด เหตุอากาศแปรปรวน-ต้นทุนพุ่ง

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รมว.เกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า ในวันที่ 3 ส.ค. จะมีการประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต เพื่อพิจารณาแนวโน้มผลผลิตข้าว ปัจจัยสนับสนุนอาชีพการทำนา ตลอดจนผลกระทบและอุปสรรคที่เกษตรกรกำลังเผชิญ เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการช่วยเหลือชาวนาในปีการผลิต 2569/70

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) รายงานแนวโน้มผลผลิตข้าวของไทยทั้งข้าวนาปีและข้าวนาปรัง มีทิศทางลดลงพร้อมกันจากผลกระทบของสภาพอากาศที่แปรปรวน ทั้งปรากฏการณ์เอลนีโญ อากาศร้อนจัด และฝนทิ้งช่วง ประกอบกับต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะราคาปุ๋ยและน้ำมันที่ยังอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้เกษตรกรหลายพื้นที่ลดพื้นที่เพาะปลูก และบางส่วนหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า

สำหรับข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2569/70 สศก.คาดการณ์ว่า ผลผลิตจะอยู่ที่ 25.831 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลง 667,504 ตัน หรือ 2.52% จากปีก่อน ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกลดลงเหลือ 60.835 ล้านไร่ หรือลดลง 0.57% และพื้นที่เก็บเกี่ยวเหลือ 58.897 ล้านไร่ ลดลง 0.85% ส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยลดลงเหลือ 425 กิโลกรัมต่อไร่ในพื้นที่เพาะปลูก และ 439 กิโลกรัมต่อไร่ในพื้นที่เก็บเกี่ยว

ส่วนข้าวนาปรัง ปี 2569 คาดว่าผลผลิตจะอยู่ที่ 8 ล้านตันข้าวเปลือก โดยพื้นที่เพาะปลูกลดลงเหลือ 12.362 ล้านไร่ หรือลดลง 2.20% และพื้นที่เก็บเกี่ยวเหลือ 12.339 ล้านไร่ ลดลง 2.14% ขณะที่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงเช่นกัน อยู่ที่ 648 กิโลกรัมต่อไร่ในพื้นที่เพาะปลูก และ 649 กิโลกรัมต่อไร่ในพื้นที่เก็บเกี่ยว

สศก.ระบุเพิ่มเติมว่า เกษตรกรจำนวนมากยังขาดความเชื่อมั่นต่อแนวโน้มราคาข้าว ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้หลายพื้นที่ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น เช่น อ้อยและข้าวโพด ซึ่งให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากว่า อีกทั้งนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยและพืชมูลค่าสูง ยังเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวลดลง

นอกจากนี้ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ลดลง ยังเป็นผลจากการที่เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยและลดการดูแลแปลงนาเพื่อลดต้นทุน ประกอบกับสภาพอากาศร้อนจัด ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตในหลายพื้นที่

ที่มา เดลินิวส์

‘เอลนีโญ’ พ่นพิษ ‘ข้าว’ เอเชีย แล้งหลายชาติ ข้า้เติมภัยสงคราม ต้นทุนพุ่ง กระทบความมั่นคงอาหาร

- เกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั่วเอเชียกำลังเผชิญวิกฤตซ้อนจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ก่อให้เกิดภัยแล้งรุนแรง ข้า้เติมด้วยต้นทุนปุ๋ยและพลังงานที่พุ่งสูงขึ้นจากผลพวงของสงคราม
- วิกฤตการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตข้าวทั่วโลกมีแนวโน้มลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปี และดันให้ราคาข้าวพุ่งสูงขึ้น กระทบต่อความมั่นคงทางอาหารและเสถียรภาพเงินเฟ้อโลก
- ภัยแล้งได้แผ่ขยายวงกว้างในหลายประเทศผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ เช่น อินเดีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ทำให้เกษตรกรต้องลดพื้นที่เพาะปลูกและแบกรับต้นทุนการสูบน้ำที่สูงขึ้น
- เกษตรกรรายย่อยได้รับผลกระทบหนักที่สุด บางรายต้องเปลี่ยนวิธีปลูกข้าว ลดการผลิต หรือหันไปทำอาชีพอื่นเพื่อความอยู่รอด เนื่องจากต้นทุนสูงจนการทำนาไม่คุ้มค่า

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั่วทวีปเอเชียกำลังเผชิญวิกฤตซ้อนวิกฤต เมื่อปรากฏการณ์เอลนีโญทวีความรุนแรงขึ้นทำให้เกิดภัยแล้งลุกลามไปทั่วภูมิภาค ข้า้เติมสถานการณ์เดิมที่เกษตรกร

ต้องแบกรับต้นทุนราคาปุ๋ยและพลังงานที่พุ่งสูงจากผลพวงของสงครามในตะวันออกกลาง ภาวะกดดันดังกล่าวเสี่ยงที่จะทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของภูมิภาคลดลง และอาจเป็นตัวเร่งให้ราคาอาหารและอัตราเงินเฟ้อทั่วโลกพุ่งทะยานขึ้นในระยะต่อไป

ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของหลายประเทศกำลังพยายามฟื้นตัวจากผลกระทบของสงคราม แนวโน้มผลผลิตที่ลดลงกำลังสร้างความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหารและปัญหาเงินเฟ้อ ล่าสุดราคาข้าวไทยซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดสำคัญของเอเชีย พุ่งแตะระดับสูงสุดในรอบ 18 เดือน

ที่ผ่านมา ปริมาณข้าวคงคลังทั่วโลกช่วยพยุงราคาไม่ให้พุ่งสูงจนเกินไป แต่กลไกดังกล่าวอาจกำลังเปลี่ยนไป กระทรวงเกษตรสหรัฐได้ปรับลดตัวเลขคาดการณ์สต็อกข้าวคงเหลือปลายฤดู และประเมินว่าปริมาณการผลิตในฤดูกาลนี้จะปรับตัวลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปี

สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (IRRI) ชี้ว่า ภัยแล้งในช่วงฤดูมรสุม ผสมกับต้นทุนการสูบน้ำบาดาลที่แพงขึ้น และการลดการใช้ปุ๋ย ถือเป็นความเสี่ยงใหญ่ที่สุดต่อผลผลิตข้าวในปีนี้

อาลิเชอร์ มีร์ซาบาเยฟ นักวิทยาศาสตร์อาวุโสของ IRRI ระบุว่า แม้ผลกระทบแต่ละด้านอาจจะดูเหมือนยังพอรับมือได้ แต่เมื่อวิกฤตเหล่านี้เกิดขึ้นพร้อมกัน มันจะกลายเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อระบบการผลิตข้าว

ผลกระทบของความแห้งแล้งกำลังแผ่ขยายวงกว้าง เช่น อินเดียซึ่งเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของโลก พบว่าปริมาณฝนในช่วงมรสุมตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นมาลดลงจากระดับปกติราว 1 ใน 6 ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวในฤดูกาลนี้ลดลง 1% เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว

ชีราจ ฮุสเซน อดีตปลัดกระทรวงเกษตรของอินเดียประเมินว่า แม้ผลผลิตในพื้นที่ที่อาศัยน้ำฝนจะลดลง และเกษตรกรในเขตชลประทานต้องสูบน้ำบาดาลมาใช้มากขึ้น แต่ภาพรวมผลผลิตของอินเดียอาจปรับลดลงไม่เกิน 5%

ขณะที่รัฐบาลเวียดนามเตือนว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญอาจกระทบพื้นที่ปลูกข้าวถึง 350,000 เฮกตาร์ หรือราว 2.18 ล้านไร่ โดยนายเหงียน วัน จุง ชาววัย 60 ปีในจังหวัดกว๋างจิ เล่าว่า ฝึนนาที่เคยอุดมสมบูรณ์เริ่มเปลี่ยนเป็นสีเหลือง "ผมกังวลมาก ใส่ปุ๋ยไปแล้วถึงสามรอบแต่ข้าวก็ไม่ยอมโตเพราะขาดน้ำ" ต้นทุนที่พุ่งสูงขึ้นทุกมิติทำให้เขาต้องไปรับจ้างก่อสร้างเพื่อประทังชีวิต เพราะการทำนาไม่ทำกำไรอีกต่อไป

ส่วนในฟิลิปปินส์และมาเลเซีย ต่างกำลังเตรียมรับมือกับผลผลิตที่ลดลงเช่นกัน ที่เกาะลูซอน แหล่งปลูกข้าวขนาดใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์ เกิดภาวะขาดแคลนน้ำ จนทำให้ชาวนาต้องเลื่อนการเพาะปลูกออกไป เกษตรกรบางส่วนต้องเปลี่ยนมาใช้วิธีหว่านข้าวแห้ง ปลูกข้าวลงดินโดยตรงแทนการดำนาปกติที่ใช้น้ำมาก เนื่องจากแบกรับค่าน้ำมันดีเซลสำหรับเครื่องสูบน้ำไม่ไหว และต้องหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุน

นอกจากนี้ ภัยแล้งที่ยืดเยื้อในอินโดนีเซีย ก็เสี่ยงที่จะกระตุ้นให้อัตราเงินเฟ้อหมวดอาหารพุ่งสูงขึ้นตามไปด้วย

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) คาดการณ์ว่า สภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้งจะทวีความรุนแรงขึ้นและแผ่ขยายไปทั่วเอเชียเมื่อเอลนีโญก่อตัวเต็มที่ในช่วงไม่กี่เดือนข้างหน้า ซึ่งจะซ้ำเติมมรสุมฤดูร้อนและกระทบพืชผลการเกษตรตั้งแต่ปากีสถาน อินเดีย ไปจนถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บรูโน วิทเทเกอร์ นักวิเคราะห์จาก Expana ประเมินว่า เมื่อความกังวลด้านอุปทานรุนแรงขึ้นและผู้ส่งออกต้องเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้น แนวโน้มของราคาข้าวจึงมีทิศทางที่จะปรับตัวขึ้นในช่วง 12-18 เดือนข้างหน้า

ผลกระทบแบบโดมิโนนี้หยั่งรากลึกถึงระดับโครงสร้าง ภัยพิบัติทางสภาพอากาศแต่ละครั้งกำลังทำลายความมั่นคงทางการเงินของเกษตรกรรายย่อยหลายสิบล้านคนในภูมิภาค ดังที่ ฮอร์ก อัลวาร์-เบลตรัน จาก FAO เตือนว่า "เกษตรกรอาจสูญเสียพืชผล ตามด้วยปศุสัตว์ และท้ายที่สุดคือวิถีชีวิตทั้งหมดของพวกเขา"

ยิ่งไปกว่านั้น เอลนีโญในปีนี้จะขยายความรุนแรงด้วยอุณหภูมิโลกที่สูงเป็นประวัติการณ์และความไม่มั่นคงทางภูมิรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะเมียนมาที่บอบช้ำจากสงคราม ซึ่งถูกระบุให้เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อวิกฤตความหิวโหยขั้นรุนแรง

แม้ภาคส่วนต่างๆ จะเริ่มหาทางออก เช่น สถาบัน IRRI ที่เร่งพัฒนาพันธุ์ข้าวทนทานต่อสภาพอากาศ หรือสตาร์ทอัปด้านเทคโนโลยีการเกษตรอย่าง Rize ที่นำเสนอเทคนิคช่วยลดการใช้น้ำได้ถึง 30% แต่ในความเป็นจริงเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงต้องต่อสู้ตามอัตภาพต่อไป

ดังเสียงสะท้อนจาก เจิ่น ทันท วู ชาวนาบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงของเวียดนาม ที่ถูกบีบให้ต้องลดการผลิตหรือหันไปปลูกมะพร้าวแทน โดยทั้งทำว่า "เราไม่มีเงินทุนมากพอที่จะไปลงทุนระบบใหม่ๆ พวกเรากังวลกับความผันผวนของราคาต้นทุน มากกว่าเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเสียอีก"

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

เอลนีโญเพิ่มความเสี่ยงต่อแหล่งผลิตข้าวสำคัญของเอเชีย ขณะที่แรงกดดันจากสภาพอากาศและสงครามซ้ำเติมภาคการเกษตร

สำนักข่าว The Star และ The Business Times รายงานว่า การก่อตัวของปรากฏการณ์ เอลนีโญ (El Niño) ที่ทวีความรุนแรงขึ้นกำลังสร้างความกังวลต่อประเทศผู้ผลิตข้าวรายสำคัญในเอเชีย โดยสภาพอากาศแห้งแล้งที่ยาวนานมีแนวโน้มกระทบต่อผลผลิตข้าว ขณะที่เกษตรกรยังคงเผชิญต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทั้งค่าปุ๋ย เชื้อเพลิง และการชลประทาน ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื่องจากสงครามอิหร่าน

การเผชิญพร้อมกันของปัจจัยด้านสภาพภูมิอากาศและความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ ทำให้เกิดความกังวลว่าอุปทานข้าวโลกอาจตึงตัวมากขึ้น และอาจนำไปสู่การกลับมาของภาวะเงินเฟ้อด้านอาหาร

หลายประเทศในเอเชียเสี่ยงผลผลิตลดลง

ภูมิภาคเอเชียใต้ โดยเฉพาะ อินเดีย และ ปากีสถาน รวมถึงประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แผ่นดินใหญ่ ตลอดจน อินโดนีเซีย และ ฟิลิปปินส์ มีแนวโน้มได้รับปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่งผลให้ความเสี่ยงต่อการลดลงของผลผลิตข้าวเพิ่มสูงขึ้น เกษตรกรในหลายประเทศเริ่มชะลอการเพาะปลูกหรือปรับลดพื้นที่เพาะปลูกเนื่องจากความชื้นในดินไม่เพียงพอ ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น

อินเดียยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อทิศทางการตลาดโลก

อินเดียยังคงเป็นประเทศที่ตลาดโลกจับตามองอย่างใกล้ชิด แม้ว่าปัจจุบันจะมีสต็อกข้าวอยู่ในระดับสูงเป็นประวัติการณ์ ซึ่งช่วยรองรับความเสี่ยงด้านอุปทานในระยะสั้นได้

อย่างไรก็ตาม หากฤดูมรสุมอ่อนกำลังลง อาจทำให้ผลผลิตข้าวในพื้นที่เพาะปลูกที่อาศัยน้ำฝนลดลง และหากอุปทานภายในประเทศตึงตัวอย่างมีนัยสำคัญ รัฐบาลอินเดียอาจพิจารณาใช้มาตรการจำกัดการส่งออกข้าวอีกครั้ง เนื่องจากอินเดียเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก การดำเนินมาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบอย่างมากต่อราคาข้าวในตลาดโลก

ไทยและเวียดนามเผชิญความเสี่ยงเช่นกัน

ประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญอื่น ๆ ได้แก่ ไทย และ เวียดนาม ต่างเผชิญความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยเช่นเดียวกัน หากผลผลิตของผู้ส่งออกหลายประเทศลดลงพร้อมกัน ปริมาณข้าวเพื่อการส่งออกในตลาดโลกอาจลดลง ส่งผลให้ประเทศผู้นำเข้าในเอเชียและแอฟริกาต้องเผชิญต้นทุนนำเข้าที่สูงขึ้น และเพิ่มความท้าทายด้านความมั่นคงทางอาหาร

สต็อกข้าวโลกยังเป็นปัจจัยช่วยพยุงตลาด

แม้ความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้น แต่นักวิเคราะห์เห็นว่า สต็อกข้าวโลกยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากปริมาณสต็อกข้าวจำนวนมากของอินเดีย

สต็อกดังกล่าวมีแนวโน้มช่วยรองรับตลาดและลดโอกาสเกิดการพุ่งขึ้นของราคาข้าวอย่างรุนแรงเช่นที่เคยเกิดขึ้นในช่วงวิกฤตอุปทานที่ผ่านมา トラบดีที่รัฐบาลประเทศผู้ส่งออกไม่ใช้มาตรการจำกัดการค้าเพิ่มเติม และสภาพอากาศไม่เลวร้ายลงกว่าที่คาดการณ์ไว้

ประเด็นสำคัญ

- เอลนีโญที่รุนแรงขึ้นเพิ่มความเสี่ยงต่อผลผลิตข้าวในประเทศผู้ผลิตหลักของเอเชีย
 - ต้นทุนการผลิตที่สูงจากผลกระทบของสงครามอิหร่านยังเพิ่มแรงกดดันต่อเกษตรกร
 - อินเดียยังมีสต็อกข้าวสูงเป็นประวัติการณ์ แต่หากผลผลิตลดลงมาก อาจพิจารณาจำกัดการส่งออก
 - ไทยและเวียดนามเผชิญความเสี่ยงด้านผลผลิตจากสภาพอากาศเช่นเดียวกัน
 - สต็อกข้าวโลกที่อยู่ในระดับสูงยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงของการปรับตัวขึ้นอย่างรุนแรงของราคาข้าวโลกในระยะสั้น หากไม่มีมาตรการจำกัดการค้าหรือสภาพอากาศเลวร้ายกว่าคาดการณ์
- ที่มา Oryza.com

เวียดนาม

สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวขาว 5% ของเวียดนามปรับลดลงเหลือ 430 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จาก 445-450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในสัปดาห์ก่อน เนื่องจากปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นตามการเก็บเกี่ยวข้าวฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วงที่กำลังดำเนินอยู่ โดยผู้ค้าระบุว่ามีการเก็บเกี่ยวแล้วประมาณหนึ่งในสามของผลผลิตทั้งหมด

นอกจากนี้ ผู้ค้าระบุว่า ฟิลิปปินส์ได้เพิ่มความเข้มงวดในการอนุมัติการนำเข้าภายใต้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary: SPS) สำหรับการนำเข้าข้าวจากเวียดนาม

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีแนวโน้มที่ต่างกันไปในแต่ละชนิดข้าว โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 500-510 เหรียญสหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 546-550 เหรียญสหรัฐต่อตัน ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาปรับขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 429-433 เหรียญสหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 348-352 เหรียญสหรัฐต่อตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม รายงานว่า ปริมาณการส่งออกในช่วงวันที่ 1-30 มิถุนายน 2569 อยู่ที่ 1,008,944 ตัน คิดเป็นมูลค่า 479.025 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ยอดส่งออกสะสม ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2569 มี

ปริมาณ 5.025 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2.382 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.52 ขณะที่มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 2.51

สมาคมอาหารเวียดนาม ยังได้รายงานว่ ปริมาณการส่งออกในช่วงวันที่ 1-15 กรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 274,749 ตัน คิดเป็นมูลค่า 137.725 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ยอดส่งออกสะสม ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2569 มีปริมาณ 5.3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2.52 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.31 ขณะที่มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 3.85

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงระหว่างวันที่ 1-20 กรกฎาคม 2569 มีเรือสินค้าเข้าเทียบท่าที่ ท่าเรือโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh Port) และ ท่าเรือหมีเถย (My Thoi Port) เพื่อบรรทุกข้าวรวม 13 ลำ โดยมีปริมาณข้าวทุกชนิดที่มีกำหนดส่งออกรวมประมาณ 79,300 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน - 20 กรกฎาคม 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 175,930 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 33,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 15,800 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 127,130 ตัน

สำนักข่าวเวียดนาม (Vietnam News Agency: VNA) รายงานว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติของเวียดนาม (National Statistics Office: NSO) รายงานว่า ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2569 เวียดนามส่งออกข้าวแล้ว 5.3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2.52 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เฉพาะในเดือนมิถุนายน เวียดนามส่งออกข้าว 769,000 ตัน มูลค่า 376 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 47.9% ในด้านปริมาณ และ 37.3% ในด้านมูลค่า เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกข้าวรวม มากกว่า 5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 6.9% เมื่อเทียบกับปีก่อน และถือเป็นปริมาณการส่งออกครึ่งปีแรกที่สูงสุดเป็นประวัติการณ์ อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 2.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 2.5% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ข้อมูลเบื้องต้นจนถึงวันที่ 15 กรกฎาคม 2569 ระบุว่า เวียดนามส่งออกข้าวรวม 5.3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2.52 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แม้ว่าปริมาณการส่งออกจะเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าการส่งออกกลับลดลง เนื่องจาก ราคาเฉลี่ยการส่งออกข้าวในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 อยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปี 2568

ราคาเฉลี่ยส่งออกข้าวในช่วง 6 เดือนแรกอยู่ที่ประมาณ 460 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงกว่า 11% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม ราคาส่งออกเริ่มฟื้นตัวในเดือนมิถุนายน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 497 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 4.3% จากเดือนก่อน และเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่ปลายปี 2568

ตลาดนำเข้าข้าวสำคัญของเวียดนาม ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 คือฟิลิปปินส์ ซึ่งยังคงเป็นตลาดนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม โดยนำเข้าข้าวเกือบ 2.4 ล้านตัน มูลค่า 1.06 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ รองลงมาได้แก่ จีน นำเข้า 915,466 ตัน มูลค่า 454 ล้านดอลลาร์สหรัฐ กานา นำเข้า 445,534 ตัน มูลค่า 230 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ตลาดสำคัญอื่นๆ ได้แก่ โกตดิวัวร์ (Côte d'Ivoire) นำเข้า 291,601 ตัน มูลค่า 115 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซีย นำเข้า 251,034 ตัน มูลค่า 102 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์ นำเข้า 74,699 ตัน มูลค่า 38.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ด้านกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริก (United States Department of Agriculture: USDA) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวโลกในปีการผลิต 2569/70 จะอยู่ที่ 537.2 ล้านตัน ลดลงประมาณ 2% จากปีการผลิต 2568/69 ขณะที่การบริโภคข้าวโลกจะเพิ่มขึ้น 1.6 ล้านตัน เป็น 542.8 ล้านตัน

USDA ยังปรับเพิ่มคาดการณ์การส่งออกข้าวของเวียดนามในปี 2569 เป็นประมาณ 8.1 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 200,000 ตัน จากประมาณการครั้งก่อน โดยได้รับแรงหนุนจากความต้องการที่แข็งแกร่งในตลาดหลัก โดยเฉพาะฟิลิปปินส์ และ จีน

นอกจากนี้ USDA ยังปรับเพิ่มคาดการณ์ การนำเข้าข้าวของจีน เป็น 3.9 ล้านตัน ขณะที่ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยคาดว่าจะนำเข้าประมาณ 5.7 ล้านตัน การนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้นของฟิลิปปินส์มีวัตถุประสงค์เพื่อชดเชยผลผลิตข้าวเปลือกภายในประเทศที่ลดลง อันเป็นผลจากผลผลิตต่อไร่ที่ลดลง ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า เวียดนามได้ออกคำเตือนว่า หากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) มีความรุนแรงอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ปลูกข้าวนาฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ (Winter-Spring Crop) ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong Delta) ประมาณ 350,000 เฮกตาร์ เนื่องจากความเสี่ยงจากภัยแล้งและการรुक้าของน้ำเค็ม ตามการประเมินของกรมอุตุนิยมวิทยาและอุทกวิทยาเวียดนาม (Department of Meteorology and Hydrology) หน่วยงานดังกล่าวคาดการณ์ว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศจะมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติประมาณ 10-50% ส่งผลให้หลายพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ

นอกจากนี้ ยังมีการคาดการณ์ว่าการขาดแคลนน้ำและภัยแล้ง จะส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูกข้าวนาฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง (Summer-Autumn Crop) ในพื้นที่ภาคกลางของเวียดนาม ขณะที่ภัยแล้งและการรुक้าของน้ำเค็ม มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2569 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2570 โดยเฉพาะในพื้นที่ชายฝั่งภาคกลางตอนใต้ (South Central Coast) ที่ราบสูงตอนกลาง (Central Highlands) และเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong Delta)

ทางการเวียดนามเตือนว่า หากฤดูฝนสิ้นสุดเร็วกว่าปกติ ประกอบกับการรुक้าของน้ำเค็มในวงกว้างอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกข้าว สวนผลไม้ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในหลายพื้นที่ ซึ่งสร้างความกังวลต่อผลผลิตทางการเกษตรของหนึ่งในภูมิภาคที่มีความสำคัญที่สุดต่อการผลิตอาหารของประเทศ

ที่มา *Oryza.com*

กัมพูชา

หนังสือพิมพ์ The Phnom Penh Post รายงานว่า พื้นที่นาข้าวนาปีในจังหวัดโพธิสัตว์ (Pursat) ของกัมพูชาเกือบ 20,000 เฮกตาร์ ได้รับผลกระทบจากภาวะฝนทิ้งช่วงที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ส่งผลให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความเสียหายของผลผลิตและรายได้ของเกษตรกร ภาวะฝนทิ้งช่วงที่ยาวนานทำให้แปลงนาข้าวที่เพิ่งปลูกจำนวนมากมีน้ำไม่เพียงพอ ส่งผลกระทบต่อการตั้งตัวของต้นข้าวในช่วงเริ่มต้นของการเจริญเติบโต ซึ่งเป็นระยะสำคัญต่อการให้ผลผลิตในอนาคต

ทางการจังหวัดกำลังติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และเร่งจัดสรรน้ำให้แก่พื้นที่ที่สามารถเข้าถึงระบบชลประทานได้ พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อลดความเสียหายของผลผลิต เจ้าหน้าที่เตือนว่า หากสภาพอากาศยังคงแห้งแล้งและปริมาณฝนไม่เพิ่มขึ้นในเร็ววัน ผลกระทบต่อการผลิตข้าวของจังหวัดมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวในฤดูนาปีของกัมพูชาโดยรวม

ที่มา *Oryza.com*

เมียนมา

สำนักข่าวท้องถิ่นรายงานว่า เมียนมาตั้งเป้าส่งออกข้าวสารและข้าวหัก 3 ล้านตันในปีงบประมาณ 2569/2570 (1 เมษายน 2569 – 31 มีนาคม 2570) โดยคาดว่าจะสร้างรายได้กว่า 1.179 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเมียนมาตั้งเป้าส่งออกข้าวสาร 1.8 ล้านตัน และข้าวหัก 1.2 ล้านตัน ผ่านทั้งการขนส่งทางทะเลและการค้าชายแดน รวมปริมาณส่งออก 3 ล้านตัน

ข้อมูลจากสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) ระบุว่า ในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ (เดือนเมษายน-มิถุนายน 2569) เมียนมาส่งออกข้าวและข้าวหักรวม 529,000 ตัน สร้างรายได้ 167 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เมื่อพิจารณาเป็นรายเดือน พบว่า เดือนเมษายน 2569 ส่งออก 169,559 ตัน มูลค่า 51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เดือนพฤษภาคม 2569 ส่งออก 136,262 ตัน มูลค่า 42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเดือนมิถุนายน 2569 ส่งออก 223,714 ตัน มูลค่า 74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ นับตั้งแต่เริ่มต้นปีงบประมาณ 2569/2570 จนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการส่งออกข้าวผ่านด่านการค้าชายแดน

กระทรวงพาณิชย์เมียนมาอยู่ระหว่างจัดทำยุทธศาสตร์การส่งออกแห่งชาติ (National Export Strategy) ปี 2569–2573 (ค.ศ. 2026–2030) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการค้า เพิ่มรายได้จากเงินตราต่างประเทศ ขยายตลาดส่งออกใหม่ที่มีศักยภาพ และสนับสนุนการพัฒนาภาคการส่งออกของประเทศ

ข้อมูลของ MRF ระบุว่า ในปีงบประมาณ 2568/2569 (เมษายน 2568 – มีนาคม 2569) เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหักมากกว่า 2.7 ล้านตัน สร้างรายได้ 861 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนในปีงบประมาณ 2567/2568 (เมษายน 2567 – มีนาคม 2568) เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหักรวมประมาณ 2.48 ล้านตัน สร้างรายได้มากกว่า 1.129 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปัจจุบัน กระทรวงพาณิชย์เมียนมาทำงานร่วมกับสหพันธ์หอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry: UMFCCI) และสมาคมภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF), สมาคมผู้ค้าถั่วเมล็ดแข็ง ข้าวโพด และงาเมียนมา (Myanmar Pulses, Beans, Maize and Sesame Seeds Merchants Association), สมาคมผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มเมียนมา (Myanmar Garment Manufacturers Association), สมาคมอุตสาหกรรมเมียนมา (Myanmar Industries Association), สมาคมผู้ปลูกและผู้ผลิตยางพาราเมียนมา (Myanmar Rubber Planters and Producers Association) และ สมาคมผู้แปรรูปและผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงเมียนมา (Myanmar Fisheries Products Processors and Exporters Association) เพื่อผลักดันให้การส่งออกบรรลุเป้าหมายรายเดือน และอำนวยความสะดวกด้านการส่งออกอย่างต่อเนื่อง

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว Manila Bulletin รายงานว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) กำลังพิจารณากำหนดให้ปริมาณการนำเข้าข้าวที่ภาคธุรกิจได้รับอนุญาตให้นำเข้าเชื่อมโยงกับระดับการลงทุนในอุตสาหกรรมข้าว เพื่อเป็นอีกหนึ่งมาตรการลดผลกระทบของข้าวนำเข้าที่มีต่อตลาดภายในประเทศ

นาย ฟรานซิสโก ทิว ลอเรล (Francisco Tiu Laurel) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ กล่าวว่า DA มีแผนอนุญาตให้เฉพาะผู้ประกอบการที่ได้ลงทุนในโรงสีและโรงงานแปรรูปข้าวเท่านั้นที่สามารถนำเข้าข้าวได้

เขาระบุว่า การมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในอุตสาหกรรมข้าวไม่ควรจำกัดเพียงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน แต่จะต้องมีศักยภาพในการรับซื้อและแปรรูปข้าวภายในประเทศผ่านโรงงานของตนเองด้วย

นายทิว ลอเรล ประเมินว่า ปัจจุบันผู้ประกอบการนำเข้าข้าวประมาณร้อยละ 80 มุ่งดำเนินธุรกิจนำเข้าเพียงอย่างเดียว โดยยังไม่ได้ลงทุนสร้างโรงสีหรือโรงงานแปรรูปข้าว เขากล่าวว่า หากสามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบกฎหมาย ผู้ประกอบการที่ต้องการนำเข้าข้าวควรต้องเป็นเจ้าของโรงสี ระบบอบลดความชื้น หรือสายการผลิตและแปรรูปข้าวที่ครบวงจร

นายทิว ลอเรล กล่าวถ้อยแถลงดังกล่าวระหว่างการประชุม Food Security Forum 2026 ซึ่งจัดโดยสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจแห่งฟิลิปปินส์ (Economic Journalists Association of the Philippines: EJAP)

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์มีแผนบรรจุมาตรการดังกล่าวไว้ในร่างกฎหมายส่งเสริมอุตสาหกรรมข้าวและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริโภค (Rice Industry and Consumer Empowerment Bill) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภาฟิลิปปินส์

นายทิว ลอเรล เปิดเผยว่า หากทุกอย่างเป็นไปตามแผน กระทรวงจะเสนอให้เพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวในร่างกฎหมาย ก่อนออกระเบียบการบังคับใช้กฎหมาย (Implementing Rules and Regulations: IRR) ในปี 2571

การเชื่อมโยงสิทธิหรือโควตาการนำเข้าข้าวเข้ากับระดับการลงทุนในอุตสาหกรรม ถือเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้ประกอบการต้องพิจารณาการนำเข้าอย่างรอบคอบมากขึ้น เนื่องจากหากนำเข้าข้าวในปริมาณมากเกินไป ย่อมส่งผลกระทบต่อการลงทุนของตนเองในด้านการรับซื้อและการแปรรูปข้าวภายในประเทศ

นายทิว ลอเรล กล่าวว่า หากสิทธิหรือโควตาการนำเข้าข้าวมอบให้กับผู้ที่ได้ลงทุนในอุตสาหกรรมนี้และรับซื้อข้าวจากเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ ผู้ประกอบการเหล่านั้นก็จะไม่นำเข้าข้าวในราคาต่ำจนกระทบต่อการลงทุนของตนเอง

ปัจจุบัน ผู้ประกอบการค้าข้าวและผู้นำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ยังคงต้องจัดหาข้าวจากต่างประเทศ เพื่อชดเชยช่องว่างระหว่างความต้องการบริโภคภายในประเทศที่อยู่ในระดับสูงกับผลผลิตภายในประเทศที่ยังไม่เพียงพอ สถานการณ์ดังกล่าวยังมีความชัดเจนมากขึ้นในปี นี้ เนื่องจากความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) และผลกระทบจากวิกฤตการณ์ในตะวันออกกลาง ยังคงสร้างแรงกดดันต่อการผลิตข้าวของประเทศ

ข้อมูลล่าสุดจาก สำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) ระบุว่า ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 2.75 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 จาก 2.29 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน

ก่อนหน้านี้ นายทิว ลอเรล ได้เรียกร้องให้ผู้ประกอบการจำกัดการนำเข้าข้าวขาว 5% และหันไปให้ความสำคัญกับการนำเข้าข้าวคุณภาพสูงมากขึ้น เพื่อช่วยลดผลกระทบจากการทะลักเข้ามาของข้าวนำเข้าที่มีต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในประเทศ

ขณะเดียวกัน DA กำลังรอผลการไต่สวนของคณะกรรมการภาษี (Tariff Commission: TC) เพื่อพิจารณาว่าจำเป็นต้องใช้ มาตรการปกป้องพิเศษ (Safeguard Measures) กับข้าวนำเข้าหรือไม่ หากผลการพิจารณาระบุว่ามีความจำเป็น TC จะเสนอแนะให้ DA ใช้มาตรการภาษีปกป้องพิเศษ (Safeguard Duty) กับข้าวนำเข้า

นอกจากนี้ รายงานของ DA ซึ่งเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของ TC ยังเปิดช่องให้มีการปรับเปลี่ยนอัตราภาษีนำเข้าสำหรับข้าวบางประเภทอย่างน้อย 13 จุดเปอร์เซ็นต์ จากอัตราปัจจุบันที่ร้อยละ 15 เพื่อเพิ่มการคุ้มครองอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2569) Philipin นำเข้าข้าว 2,749,678 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,431 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 20.1% เมื่อเทียบกับ 2,289,463 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,941 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 420 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 481,457.87 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 454 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 31.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,200.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 593,203.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 487 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 16.8% เมื่อเทียบกับ 508,013.83 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมิถุนายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 438,582.60 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 394 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 21.5% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2569 Philipin นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,272,710.96 ตัน (สัดส่วน 82.4% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 234,198.39 ตัน (สัดส่วน 8.5%) เมียนมาจำนวน 162,841.90 ตัน (สัดส่วน 5.9%) กัมพูชา 67,340 ตัน (สัดส่วน 2.4%) อินเดีย 11,186.35 ตัน (สัดส่วน 0.4%) ปากีสถาน 10,826 ตัน (สัดส่วน 0.4%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 32 ตัน และอิตาลี 4.9 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2569) มีจำนวนรวม 4,619 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 4,544,928.714 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน

- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.16 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 665 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 865,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,173 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 922,846.57 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 667 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 500,483.70 ตัน

Platts ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านข้อมูลของ S&P Global Energy ได้สัมภาษณ์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ซึ่งชี้ว่าความต้องการนำเข้าข้าวที่แท้จริงปี 2569 อยู่ที่ 3.6–3.8 ล้านตัน โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

- ราคาข้าวในเอเชียมีแนวโน้มอ่อนตัวลงในช่วง 6 เดือนข้างหน้า
- ฟิลิปปินส์เตรียมกระจายแหล่งนำเข้าข้าว ลดการพึ่งพาเวียดนาม
- ฟิลิปปินส์จะคงนโยบายจำกัดการนำเข้าข้าวขาว 5% จนถึงประมาณปี 2571
- นโยบายนำเข้าข้าวในอนาคตจะมุ่งนำเข้าเฉพาะส่วนที่ขาดแคลนจากการผลิตในประเทศ

นาย ฟรานซิสโก ทิว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ ให้สัมภาษณ์กับ Platts ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านข้อมูลของ S&P Global Energy เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2569 ว่า ความต้องการนำเข้าข้าวที่แท้จริงของฟิลิปปินส์ในปีปฏิทิน 2569 อยู่ที่ประมาณ 3.6–3.8 ล้านตัน ขณะที่ปริมาณนำเข้าอาจเพิ่มขึ้นเป็น 5.0–5.2 ล้านตัน หากรัฐบาลจำเป็นต้องจัดหาข้าวเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มปริมาณข้าวสำรองเชิงยุทธศาสตร์

นายลอเรลเปิดเผยว่า ฟิลิปปินส์ได้นำเข้าข้าวแล้วประมาณ 3.3 ล้านตัน ในปี 2569 และได้ทำสัญญาซื้อเพิ่มเติมอีก 1 ล้านตัน ซึ่งจะทยอยส่งมอบในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า ทำให้ความต้องการนำเข้าข้าวส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการตอบสนองแล้ว การจัดซื้อเพิ่มเติมจากระดับดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับราคาข้าวในตลาดโลกและผลผลิตจากฤดูเก็บเกี่ยวหลักของประเทศ ซึ่งจะเริ่มขึ้นในเดือนกันยายน

นายลอเรล ระบุว่า ความต้องการที่แท้จริงอยู่ที่เพียงประมาณ 3.6–3.8 ล้านตัน การนำเข้าที่เกินจากระดับนี้เป็นเพียงการเติมข้าวสำรองเชิงยุทธศาสตร์ ส่วนจะนำเข้าเพิ่มเติมหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับระดับราคา นายลอเรลย้ำว่า ตัวเลขการนำเข้า 5.0–5.2 ล้านตัน ไม่ใช่เป้าหมายการจัดซื้อที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ตลาดข้าวของฟิลิปปินส์ยังคงเปิดกว้าง แต่การจัดซื้อจะคำนึงถึงระดับราคาเป็นสำคัญ

ฟิลิปปินส์ยังเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางราคาข้าวเอเชีย ซึ่งข้อมูลของ Platts ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2569 ระบุว่า ราคาส่งออกแบบ FOB ของข้าวขาว 5% จากประเทศผู้ส่งออกสำคัญ ได้แก่ ประเทศเมียนมามีราคาอยู่ที่ 483 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน FOB, ไทย 452 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน FOB, เวียดนาม 433 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน FOB, ปากีสถาน 409 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน FOB และอินเดีย 358 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน FOB โดยที่เมียนมามีราคาสูงที่สุด ขณะที่อินเดียยังคงเป็นผู้ส่งออกที่มีราคาสามารถแข่งขันได้มากที่สุด และเนื่องจากฟิลิปปินส์ยังคงเป็น ประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก การตัดสินใจจัดซื้อของฟิลิปปินส์จึงส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับราคาข้าวในตลาดเอเชีย

ทั้งนี้ S&P Global Commodity Insights (CERA) คาดการณ์ว่า ฟิลิปปินส์จะนำเข้าข้าว 5.6 ล้านตัน ในปีการผลิต 2569/2570 (กรกฎาคม-มิถุนายน) เพิ่มขึ้นเกือบ 49% จาก 3.75 ล้านตัน ในปีการผลิตก่อนหน้า ซึ่งสอดคล้องกับประมาณการของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA)

ผลผลิตฤดูใหม่จะเป็นตัวกำหนดการจัดซื้อเพิ่มเติม โดยนายลอเรลกล่าวว่า ยุทธศาสตร์การจัดซื้อข้าวของฟิลิปปินส์ได้เปลี่ยนแปลงไปจากช่วงปี 2566-2567 ซึ่งในขณะนั้นความกังวลเกี่ยวกับอุปทานตั้งตัวและมาตรการจำกัดการส่งออกของหลายประเทศ ทำให้รัฐบาลเร่งนำเข้าข้าวจำนวนมาก

นายลอเรล ระบุว่า ฤดูเก็บเกี่ยวหลักของจะเริ่มประมาณกลางเดือนกันยายน ซึ่งน่าจะมีผลผลิตเพียงพอสำหรับการบริโภคไปจนถึงปีหน้า ขณะนี้ทุกอย่างขึ้นอยู่กับผลผลิตว่าจะออกมาเป็นอย่างไร และจำเป็นต้องซื้อข้าวเพิ่มเติมหรือไม่

เขายังคาดว่าราคาข้าวเอเชียจะอ่อนตัวลงในช่วง 6 เดือนข้างหน้า แม้ว่าจะมีความกังวลเกี่ยวกับโอกาสเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) อีกครั้ง แต่นายลอเรลเชื่อว่าราคาข้าวในเอเชียมีแนวโน้มลดลงในช่วง 6 เดือนข้างหน้า เนื่องจากหลายประเทศผู้ส่งออกกำลังเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งจากการประเมิน ราคามีแนวโน้มอ่อนตัว อินเดียยังมีสต็อกจำนวนมาก ขณะที่เมียนมา กัมพูชา ปากีสถาน และฟิลิปปินส์กำลังเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยว หากประเทศต่าง ๆ หายใจซื้อข้าวอย่างต่อเนื่องโดยไม่เร่งรีบเข้าสู่ตลาด ราคาก็น่าจะปรับลดลง

เขามองว่าสถานการณ์ตลาดข้าวโลกในปัจจุบันมีความแข็งแกร่งกว่าช่วงปี 2566-2567 ซึ่งเป็นช่วงที่มาตรการจำกัดการส่งออกของอินเดียและการเร่งซื้อของหลายประเทศผลักดันให้ราคาข้าวโลกพุ่งสูง โดยเขาคิดว่าทุกฝ่ายตื่นตระหนกในช่วงปี 2566-2567 แต่ปีนี้แตกต่างออกไป หลายประเทศมีความพร้อมมากกว่าเดิม

นอกจากนี้ อินโดนีเซียได้สะสมข้าวสำรองไว้เพียงพอแล้ว กัมพูชาคาดว่าจะมีผลผลิตที่ดี และฟิลิปปินส์ก็ได้จัดหาข้าวล่วงหน้าไปแล้วเป็นส่วนใหญ่

การคงนโยบายจำกัดการนำเข้าข้าวขาว 5% จนถึงประมาณปี 2571 ซึ่งนายลอเรลเปิดเผยว่า ฟิลิปปินส์จะยังคงนโยบายไม่ออกใบอนุญาตนำเข้า (Sanitary and Phytosanitary Import Clearance: SPSIC) ฉบับใหม่สำหรับข้าวขาว 5% ต่อไป แม้ว่าการนำเข้าที่ได้รับใบอนุญาตเดิมจะยังสามารถดำเนินการได้ ซึ่งไม่ใช่การห้ามนำเข้า แต่เป็นทิศทางเชิงนโยบาย

มาตรการดังกล่าวถูกนำมาใช้ก่อนฤดูเก็บเกี่ยวในประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกปรับตัวตามความต้องการนำเข้าของฟิลิปปินส์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อส่งเสริมให้ภาคการผลิตข้าวภายในประเทศเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

นายลอเรลระบุว่า นโยบายนี้คาดว่าจะดำเนินต่อไปจนถึงประมาณปี 2571 ระหว่างที่รัฐบาลเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมโรงสีและโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยจะให้เวลาอุตสาหกรรมจนถึงประมาณปี 2571 เพื่อปรับปรุงเครื่องจักรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

กระทรวงเกษตรยังมีแผนส่งเสริมพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูง ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพการบริโภค รูปลักษณ์เมล็ด และความหอม เพื่อให้ข้าวที่ผลิตในประเทศสามารถแข่งขันกับข้าวนำเข้าได้ดีขึ้น เพราะไม่สามารถมุ่งเน้นเฉพาะผลผลิตต่อไร่ได้อีกต่อไป ผู้บริโภคเปรียบเทียบข้าวในประเทศกับข้าวนำเข้า ดังนั้นต้องยกระดับคุณภาพการบริโภคด้วย

นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังเตรียมกระจายแหล่งนำเข้าข้าว โดยนายลอเรลกล่าวว่า ฟิลิปปินส์มีแผนกระจายแหล่งนำเข้าข้าว เพื่อลดการพึ่งพาเวียดนาม ซึ่งปัจจุบันเป็นแหล่งนำเข้าหลักคิดเป็นประมาณ 80% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด ซึ่งเวียดนามเป็นผู้ส่งมอบที่น่าเชื่อถือมาก แต่การพึ่งพาแหล่งเดียวถึงประมาณ 80% ย่อมมีความเสี่ยง

โดยในขณะนี้ฟิลิปปินส์กำลังหารือกับ National Cooperative Export Ltd. (NCEL) ของอินเดีย เกี่ยวกับการจัดซื้อข้าวประมาณ 300,000 ตัน นอกจากนี้ เขายังระบุว่า ข้าวจากรัฐเตลังคานา (Telangana) ของอินเดียได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคในฟิลิปปินส์มากขึ้น และเริ่มสร้างการรับรู้ในฐานะแบรนด์ที่มีคุณภาพในตลาด และด้วยราคาที่สามารถแข่งขันได้และปริมาณส่งออกที่มีอยู่มาก อินเดียจึงมีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งนำเข้าที่สำคัญในระยะยาวของฟิลิปปินส์

เมื่อถูกถามถึงรายงานข่าวเกี่ยวกับการจัดซื้อข้าวจากเวียดนาม 1.5 ล้านตัน นายลอเรลยืนยันว่า แม้จะมีการหารือกับ Vinafood II เกี่ยวกับการจัดซื้อในปริมาณดังกล่าว แต่ยังไม่มีการบรรลุข้อตกลง โดยฟิลิปปินส์กำลังรอผลผลิตฤดูใหม่ ซึ่งสุดท้ายแล้วทุกอย่างขึ้นอยู่กับราคา ฟิลิปปินส์ต้องการราคาที่เหมาะสมและมีเสถียรภาพ ซึ่งความมีเสถียรภาพสำคัญกว่าราคาที่ต่ำเพียงอย่างเดียว

ขณะที่รัฐบาลกำลังเตรียมการออกกฎหมายใหม่ เพื่อกำหนดทิศทางการนำเข้าข้าวในอนาคต ซึ่งนายลอเรลเปิดเผยว่า รัฐบาลกำลังจัดทำกฎหมายฉบับใหม่ เพื่อกำหนดทิศทางการนำเข้าข้าวของประเทศในระยะยาว

กฎหมายดังกล่าวจะกำหนดทั้งมาตรการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีเป้าหมายให้นำเข้าข้าวเฉพาะในปริมาณที่ชดเชยส่วนขาดแคลนของการผลิตในประเทศ รวมถึงรักษาระดับข้าวสำรองที่เหมาะสม พร้อมทั้งคุ้มครองเกษตรกรและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ โดยเป้าหมายของฟิลิปปินส์คือ นำเข้าข้าวเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อชดเชยผลผลิตที่ขาดและรักษาระดับข้าวสำรองที่เหมาะสม ขณะเดียวกันก็ต้องทำให้อุตสาหกรรมข้าวของเราสามารถแข่งขันกับข้าวนำเข้าได้

ก่อนหน้านี้เอสแอนด์พี โกลบอล เอนเนอร์จี (S&P Global Energy) รายงานว่า การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์กำลังปรับเปลี่ยนโครงสร้างการค้าข้าวในเอเชีย โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่

- ฟิลิปปินส์มีแนวโน้มนำเข้าข้าวสูงสุดในรอบทศวรรษ
- การซื้อข้าวอย่างต่อเนื่องช่วยสนับสนุนราคาข้าวในตลาดเอเชีย
- ความต้องการของฟิลิปปินส์กำลังปรับเปลี่ยนทิศทางการค้าข้าวของเวียดนามและไทย

ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์มีแนวโน้มนำเข้าข้าวสูงถึง 5.6 ล้านตัน ในปีการตลาด 2569/70 (2026/27) ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบทศวรรษ และจะยิ่งตอกย้ำสถานะการเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก

การซื้อข้าวอย่างต่อเนื่องของฟิลิปปินส์ส่งผลกระทบต่อทิศทางการค้าข้าวของประเทศผู้ส่งออกสำคัญในเอเชีย ได้แก่ เวียดนาม ไทย ปากีสถาน และเมียนมา โดยช่วยสนับสนุนราคาข้าวในตลาดส่งออกหลัก และกำลังปรับเปลี่ยนรูปแบบการไหลเวียนของข้าวในภูมิภาค

ความต้องการจากฟิลิปปินส์กำหนดทิศทางการตลาดข้าวเอเชียปี 2569 ซึ่งจากข้อมูลของ เอสแอนด์พี โกลบอล เอนเนอร์จี (S&P Global Energy) และกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) คาดว่า ฟิลิปปินส์จะนำเข้าข้าวประมาณ 5.6 ล้านตัน ในปีการตลาด 2569/70 ซึ่งเป็นปริมาณสูงสุดในรอบกว่า 10 ปี

ตั้งแต่ต้นปี 2569 รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้บริหารจัดการการนำเข้าข้าวผ่านระบบ การจัดสรรโควตารายเดือน (Monthly Allocations) และใบอนุญาตด้านสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Permits) ซึ่งช่วยสนับสนุนความต้องการซื้อข้าวในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง

เวียดนาม ยังคงเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์ เนื่องจากผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์มีความนิยมข้าวเวียดนามในระดับสูง อย่างไรก็ตาม เมื่อราคาข้าวเวียดนามปรับตัวสูงขึ้น ผู้นำเข้าฟิลิปปินส์ได้เริ่มหันไปซื้อข้าวจากประเทศอื่นมากขึ้น เช่น ไทย ปากีสถาน และเมียนมา ส่งผลให้ราคาข้าวในตลาดเหล่านี้ปรับตัวสูงขึ้น และทำให้อัตราการนำเข้าข้าวในภูมิภาคเปลี่ยนแปลงไป

สำหรับเดือนกรกฎาคม ฟิลิปปินส์ได้ออกใบอนุญาตนำเข้าข้าวประมาณ 200,000 ตัน ซึ่งช่วยสนับสนุนราคาข้าวเวียดนาม แม้ว่าเวียดนามจะมีผลผลิตข้าวฤดู ฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง (Summer-Autumn Crop) เริ่มเข้าสู่ตลาดแล้วก็ตาม

ขณะเดียวกัน แม้ว่าผลผลิตข้าวนาปรังของไทย (Second-crop Rice) คาดว่าจะเริ่มทยอยออกสู่ตลาดตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคม แต่ความต้องการซื้ออย่างต่อเนื่องจากฟิลิปปินส์ได้ช่วยจำกัดแรงกดดันด้านราคาข้าวไทยไม่ให้ปรับลดลงมากนัก

ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์ได้ระงับการนำเข้าข้าวขาว 5% (5% broken white rice) ส่งผลให้ผู้นำเข้าต้องปรับเปลี่ยนไปนำเข้าข้าวเกรดอื่นที่มีสัดส่วนการแตกหักสูงกว่าแทน ซึ่งอาจส่งผลต่อรูปแบบความต้องการซื้อและโครงสร้างราคาข้าวในตลาดเอเชีย

ในช่วงที่ผลผลิตใหม่เริ่มเข้าสู่ตลาด ความสมดุลระหว่าง ปริมาณอุปทานที่เพิ่มขึ้นกับความต้องการนำเข้าจากฟิลิปปินส์ที่ยังอยู่ในระดับสูง จะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทางราคาข้าวในตลาดเอเชียต่อไป

การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ในระดับสูงเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญต่อราคาข้าวในภูมิภาค โดยเฉพาะในช่วงที่ผู้ส่งออกหลักแข่งขันกันด้านราคา อย่างไรก็ตาม การที่ฟิลิปปินส์กระจายแหล่งนำเข้าไปยังหลายประเทศมากขึ้น อาจทำให้การแข่งขันระหว่างไทย เวียดนาม ปากีสถาน และเมียนมาเพิ่มขึ้น

สำหรับไทย ความต้องการซื้อจากฟิลิปปินส์ยังเป็นโอกาสสำคัญ โดยเฉพาะข้าวขาวและข้าวคุณภาพระดับกลาง แต่ผู้ส่งออกไทยจำเป็นต้องติดตามนโยบายการนำเข้าของฟิลิปปินส์อย่างใกล้ชิด รวมถึงการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานและประเภทข้าวที่ฟิลิปปินส์อนุญาตให้นำเข้า เนื่องจากจะมีผลโดยตรงต่อโอกาสทางการตลาดและระดับราคาส่งออกในช่วงครึ่งหลังของปี 2569

สำนักข่าว GMA News Online รายงานโดยอ้างข้อมูลจากกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ว่า โครงการจำหน่ายข้าวในราคากิโลกรัมละ 20 เปโซ (P20-per-kilo Rice Program) สามารถสร้างยอดขายสะสมได้ 2.4 พันล้านเปโซ (ประมาณ 39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) นับตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการในเดือนพฤษภาคม 2568

โครงการดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนยอดขายของร้านค้า KADIWA ng Pangulo ส่งผลให้ยอดขายสะสมของเครือข่ายร้าน KADIWA ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2565 ถึงวันที่ 20 กรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 4.42 พันล้านเปโซ (ประมาณ 72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

นับตั้งแต่เริ่มโครงการ มีการจำหน่ายข้าวแล้ว 121,271 ตัน ให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิประมาณ 12.1 ล้านคน ผ่านจุดจำหน่ายที่เปิดให้บริการ 805 แห่ง ในจำนวนนี้ 295 แห่ง เป็นจุดจำหน่ายประจำที่เปิดให้บริการตามตารางเวลาปกติ

กลุ่มเป้าหมายของโครงการประกอบด้วย ผู้สูงอายุ ผู้พิการ บิดาหรือมารดาเลี้ยงเดี่ยว ผู้มีรายได้ขั้นต่ำตามกฎหมาย ผู้ประกอบอาชีพขนส่งสาธารณะ คราวเรือนผู้มีรายได้น้อย และเกษตรกรและชาวประมงที่ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐ

ข้าวที่จำหน่ายภายใต้โครงการมาจากสต็อกขององค์การอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Food Authority: NFA) ซึ่งรับซื้อจากเกษตรกรภายในประเทศ

รัฐบาลกลางรับซื้อข้าวจาก NFA ในราคา 33 เปโซต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.54 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) และนำมาจำหน่ายให้ประชาชนในราคา 20 เปโซต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.33 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) โดยส่วนต่าง 13 เปโซต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.21 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ได้รับการอุดหนุนร่วมกันระหว่างรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government Units: LGUs) ฝ่ายละ 6.50 เปโซต่อกิโลกรัม

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ระบุว่า โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยลดภาระค่าครองชีพของประชาชน ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้าวในราคาที่เหมาะสม ขณะเดียวกันยังช่วยสร้างตลาดรองรับข้าวที่ผลิตโดยเกษตรกรภายในประเทศ ผ่านการรับซื้อข้าวเข้าสู่สต็อกของ NFA ก่อนนำมาจำหน่ายในโครงการ

ข้อสังเกต: โครงการจำหน่ายข้าวราคา 20 เปโซเป็นมาตรการสำคัญของรัฐบาลฟิลิปปินส์ในการควบคุมค่าครองชีพและรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายในประเทศ โดยอาศัยกลไกการอุดหนุนจากภาครัฐควบคู่กับการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร ซึ่งช่วยสนับสนุนทั้งผู้บริโภคและเกษตรกรในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ภาระงบประมาณในการอุดหนุนราคาจะเพิ่มขึ้นตามปริมาณการจำหน่ายและระยะเวลาการดำเนินโครงการ

ที่มา *Oryza.com*

อินโดนีเซีย

ตามรายงานของสำนักข่าว Antara News รัฐบาลอินโดนีเซียแสดงความเชื่อมั่นว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลมีปริมาณสำรองอาหารอยู่ในระดับสูง และได้ดำเนินมาตรการรองรับล่วงหน้าอย่างต่อเนื่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานอาหารแห่งชาติอินโดนีเซีย (National Food Agency: Bapanas)เปิดเผยว่า รัฐบาลได้เตรียมความพร้อมมาตั้งแต่หลายเดือนก่อนตามนโยบายของประธานาธิบดี พร้อมระบุว่า เหตุการณ์เอลนีโญครั้งก่อนมีความรุนแรงกว่าที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปี

ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2569 ปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลที่บริหารจัดการโดยองค์การโลจิสติกส์แห่งชาติ (Bulog) อยู่ที่ 5.24 ล้านตัน นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นระดับจังหวัดยังมีปริมาณสำรองอาหารรวม 7,350 ตัน ขณะที่รัฐบาลระดับอำเภอและเมืองใน 323 เขตปกครอง มีปริมาณสำรองรวม 13,150 ตัน

นอกจากข้าวแล้ว รัฐบาลยังมีสินค้าอาหารสำรองอื่นๆ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 176,000 ตัน น้ำมันปรุงอาหาร 1,000 กิโลลิตร น้ำตาลบริโภค 279,000 ตัน เนื้อไก่ 38 ตัน ซึ่งปริมาณสำรองดังกล่าวจะช่วยรองรับความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของอุปทานอาหารที่อาจเกิดจากสภาพอากาศแห้งแล้งในช่วงเอลนีโญ

ขณะเดียวกัน รัฐบาลยังเร่งดำเนินมาตรการรักษาระดับการผลิตภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง อาทิ การสนับสนุนระบบชลประทาน การติดตั้งเครื่องสูบน้ำ การวางระบบท่อส่งน้ำ และมาตรการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เพาะปลูก เพื่อลดผลกระทบจากภาวะแห้งแล้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงเอลนีโญ

เจ้าหน้าที่รัฐบาลอินโดนีเซียยืนยันว่า การเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ประกอบกับการมีปริมาณสำรองอาหารในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ จะช่วยให้อินโดนีเซียสามารถรักษาเสถียรภาพด้านอุปทานอาหารและรับมือกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA Post) เผยแพร่รายงานประมาณการดุลข้าวล่าสุดของอินโดนีเซีย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ผลผลิตข้าวลดลงจากผลกระทบของเอลนีโญ โดย USDA คาดว่าผลผลิตข้าวของอินโดนีเซียในปีการตลาด 2569/70 (MY 2026/27) จะลดลง เนื่องจากประเทศมีแนวโน้มเผชิญฤดูแล้งที่มาเร็วยาวนาน และรุนแรงกว่าปกติจากการก่อตัวของปรากฏการณ์ เอลนีโญ (El Niño)

USDA คาดการณ์ว่า พื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวเปลือกจะลดลง 0.9% จากปีการตลาด 2568/69 ขณะที่ผลผลิตข้าวเปลือกจะลดลง 0.6% เมื่อคิดเป็นข้าวสารคาดว่าจะผลผลิตจะอยู่ที่ 34.3 ล้านตัน ลดลงจาก 34.5 ล้านตัน ในปีการตลาด 2568/69

รายงานระบุว่า ปริมาณน้ำที่ลดลงจะทำให้เกษตรกรบางส่วน โดยเฉพาะในพื้นที่ชลประทานกึ่งสมบูรณ์ ต้องเปลี่ยนจากการปลูกข้าวไปปลูกข้าวโพด ขณะที่เกษตรกรในพื้นที่น้ำฝนอาจจำเป็นต้องปล่อยพื้นที่เพาะปลูกว่างไว้ เนื่องจากขาดแคลนน้ำ

ด้านการบริโภคตรงตัว แม้ราคาข้าวในประเทศยังอยู่ในระดับสูง โดย USDA คาดว่าการบริโภคข้าวของอินโดนีเซียจะทรงตัวที่ 36.2 ล้านตัน ในปีการตลาด 2569/70 เท่ากับปีการตลาดก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตาม รายงานระบุว่า ราคาข้าวภายในประเทศที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ประกอบกับกำลังซื้อของประชาชนที่อ่อนแอ ทำให้ครัวเรือนรายได้น้อยหันไปบริโภค บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป มากขึ้น ซึ่งอาจจำกัดการขยายตัวของความต้องการบริโภคข้าวในระยะต่อไป

ขณะที่คาดว่านำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่า เพื่อชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่ลดลงและปริมาณสต็อกสิ้นปีที่ลดลง โดย USDA คาดว่าการนำเข้าข้าวของอินโดนีเซียในปีการตลาด 2569/70 จะเพิ่มขึ้นเป็น 500,000 ตัน จาก 150,000 ตัน ในปีการตลาด 2568/69 การเพิ่มขึ้นของการนำเข้าเป็นผลจากความจำเป็นในการรักษาปริมาณข้าวภายในประเทศ หลังจากผลผลิตลดลงและสต็อกปลายปีลดลงภายหลัง บูล็อก (BULOG) ได้ดำเนินการรับซื้อข้าวในปริมาณสูงเป็นประวัติการณ์ในปีการตลาดก่อนหน้านี้

ในด้านการส่งออก USDA คาดว่าจะยังคงมีปริมาณเพียงเล็กน้อย เนื่องจากผลผลิตข้าวส่วนใหญ่จะถูกใช้เพื่อรองรับการบริโภคภายในประเทศ

การพึ่งพาตนเองด้านข้าวอ่อนตัวลงเล็กน้อย โดย USDA ประเมินว่า ความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านข้าวของอินโดนีเซียจะอ่อนตัวลงเล็กน้อยในปีการตลาด 2569/70 แม้ว่าประเทศยังคงสามารถผลิตข้าวได้เพียงพอสำหรับความต้องการส่วนใหญ่ของประเทศ อย่างไรก็ตาม ความจำเป็นในการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นสะท้อนถึงผลกระทบของเอลนีโญที่ทำให้ผลผลิตลดลง มากกว่าการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์

ทั้งนี้ สต็อกข้าวปลายปีคาดว่าจะลดลงเหลือ 2.6 ล้านตัน จาก 4.0 ล้านตัน ในปีการตลาด 2568/69 เนื่องจากผลผลิตที่ลดลงและการระบายสต็อกมีมากกว่าผลจากการรับซื้อข้าวในปริมาณสูงของปีก่อน

รัฐบาลอินโดนีเซียเร่งมาตรการรับมือ เพื่อรักษาระดับผลผลิตข้าวและเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร รัฐบาลอินโดนีเซียได้ดำเนินมาตรการหลายด้าน ได้แก่ กระทรวงโยธาธิการ (Ministry of Public Works) มีแผน

ดำเนินการ โปรรายการกระตุ้นฝน (Cloud Seeding) ในเดือนตุลาคม 2569 เพื่อเพิ่มปริมาณฝน มีการดำเนินระบบการให้น้ำแบบเป็นช่วง (Intermittent Irrigation) ในช่วงฤดูเพาะปลูกหลัก เพื่อใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังมีการเดินหน้าลงทุนพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน การขยายพื้นที่นาชลประทานที่มีระบบชลประทานสมบูรณ์ (Technically Irrigated Paddy Fields) และเพิ่มการนำเข้าข้าวเพื่อรักษาเสถียรภาพของปริมาณข้าวและราคาภายในประเทศในช่วงที่ผลผลิตได้รับผลกระทบจากเอลนีโญ

ที่มา Oryza.com

ญี่ปุ่น

สำนักข่าว Kyodo News รายงานว่า ปริมาณสต็อกข้าวของภาคเอกชนในญี่ปุ่น ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 เพิ่มขึ้นแตะ 2.43 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และสูงกว่าระดับที่รัฐบาลประเมินว่าเหมาะสมที่ 1.8–2.0 ล้านตัน ส่งผลให้เกิดความกังวลว่าอุปทานส่วนเกินอาจกดดันราคาข้าวให้ปรับลดลงต่อไป

ก่อนหน้านี้ กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) คาดการณ์ว่าสต็อกข้าว ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 จะอยู่ในช่วง 2.21–2.34 ล้านตัน แต่ปริมาณจริงกลับสูงกว่าที่คาดไว้ แม้ว่าราคาข้าวที่ลดลงจะเป็นผลดีต่อผู้บริโภค แต่ก็อาจสร้างแรงกดดันด้านรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

กลุ่มเกษตรกรและองค์กรในอุตสาหกรรมข้าวได้เรียกร้องให้รัฐบาลรับซื้อข้าวที่เคຍระบายออกจากคลังสำรองฉุกเฉิน เมื่อปีที่ผ่านมามา เพื่อนำกลับเข้าสู่สต็อกของรัฐ เพื่อช่วยลดปริมาณอุปทานส่วนเกินและป้องกันไม่ให้ราคาข้าวปรับตัวลดลงอย่างรุนแรง

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลญี่ปุ่นได้เลื่อนการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับซื้อคืนดังกล่าวออกไป โดยระบุว่าจะประเมินแนวโน้มอุปสงค์และอุปทานในระยะต่อไปก่อน ทั้งนี้ การประชุมในวันที่ 28 กรกฎาคม 2569 คาดว่ายังคงยืนยันจุดยืนดังกล่าว

นอกจากนี้ MAFF มีกำหนดเผยแพร่ข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับ ความตั้งใจในการเพาะปลูกข้าวปี 2569 ในการประชุมวันที่ 28 กรกฎาคมเช่นกัน โดยข้อมูล ณ สิ้นเดือนมิถุนายนระบุว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวอยู่ที่ 1.36 ล้านเฮกตาร์ ลดลงเพียง 7,000 เฮกตาร์ จากปีก่อน สะท้อนว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงมุ่งผลิตข้าวเพื่อการบริโภค (Table Rice)

สำหรับผลผลิตข้าวปี 2569 คาดว่าจะอยู่ที่ 7.32 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศที่ประเมินไว้ไม่เกิน 7.11 ล้านตัน จากสถานการณ์ดังกล่าว คาดว่าสต็อกข้าวภาคเอกชนจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง และอาจแตะ 2.81 ล้านตัน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2570

ที่ผ่านมา MAFF ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกจากข้าวเพื่อการบริโภคไปเป็นข้าวอาหารสัตว์ และข้าวเพื่อการแปรรูป เพื่อลดปัญหาอุปทานส่วนเกิน แต่ผลสำรวจล่าสุดชี้ให้เห็นว่าการปรับเปลี่ยนดังกล่าวยังเกิดขึ้นในวงจำกัด

ภาวะอุปทานส่วนเกินที่เพิ่มขึ้นเริ่มสะท้อนมายังตลาดค้าปลีก โดยราคาจำหน่ายข้าวเฉลี่ย ขนาดบรรจุ 5 กิโลกรัม ในซูเปอร์มาร์เก็ตประมาณ 1,000 แห่งทั่วประเทศ ลดลงเหลือ 3,373 เยนต่อถุง (ประมาณ 22.9 ดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดในรอบประมาณ 21 เดือน

ที่มา Oryza.com

จีน

ตามรายงานของ Annapurna Express ระบุว่า นักวิจัยของจีนประสบความสำเร็จในการพัฒนาข้าวลูกผสมรูปแบบใหม่ที่สามารถขยายพันธุ์ผ่านเมล็ดได้โดยยังคงรักษาคุณลักษณะเด่นของข้าวลูกผสมไว้ได้ ถือเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญด้านเทคโนโลยีชีวภาพการเกษตร

คณะนักวิจัยจากสถาบันวิจัยข้าวแห่งชาติจีน (China National Rice Research Institute) ได้พัฒนาเทคโนโลยีที่เรียกว่า ซินเธติกอะโพมิซิส (Synthetic Apomixis) ซึ่งทำให้ต้นข้าวลูกผสมสามารถสร้างเมล็ดพันธุ์ที่มีลักษณะทางพันธุกรรมเหมือนต้นแม่ (clonal seeds) ส่งผลให้สามารถรักษาคุณสมบัติเด่นของข้าวลูกผสม เช่น ศักยภาพการให้ผลผลิตสูง ไว้ได้อย่างถาวรในรุ่นลูก

โดยปกติแล้วข้าวลูกผสม (Hybrid Rice) ให้ผลผลิตสูงกว่าข้าวพันธุ์ทั่วไปประมาณ 10–30% แต่ไม่สามารถรักษาความได้เปรียบของพันธุ์ลูกผสม (Hybrid Vigor หรือ Heterosis) ไว้ในรุ่นถัดไปได้ ทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ลูกผสมใหม่ในทุกฤดูเพาะปลูก

นอกจากนี้ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวลูกผสมยังมีต้นทุนสูงกว่าการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวทั่วไปถึง 10–20 เท่า ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวลูกผสมทั่วโลกมีสัดส่วนเพียงประมาณ 5% ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งต้นทุนเมล็ดพันธุ์เป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการนำข้าวลูกผสมมาใช้

เทคโนโลยีข้าวลูกผสมที่สามารถขยายพันธุ์ได้ด้วยตนเองผ่านเมล็ดนี้ มีศักยภาพในการลดต้นทุนเมล็ดพันธุ์อย่างมาก เนื่องจากเกษตรกรสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์จากผลผลิตของตนเองไว้ใช้เพาะปลูกในฤดูถัดไปได้ โดยไม่สูญเสียศักยภาพการให้ผลผลิต

หากสามารถพัฒนาไปสู่การผลิตและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ได้สำเร็จ นวัตกรรมดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกร โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา สามารถเข้าถึงพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูงได้ง่ายขึ้น และมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของโลก

ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวของอินเดียปรับตัวสูงขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบเกือบ 10 เดือน โดยได้รับแรงหนุนจากอุปทานข้าวเปลือกที่ตึงตัว และความกังวลเกี่ยวกับผลผลิตข้าวฤดูใหม่จากสถานการณ์ฝนมรสุมที่กระจายตัวไม่สม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ผู้ส่งออกได้ปรับเพิ่มราคาขาย เนื่องจากต้นทุนการจัดซื้อข้าวเปลือกที่สูงขึ้น โดยราคาส่งออกข้าวหนึ่ง 5% ของอินเดียอยู่ที่ 356–361 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 352–357 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในสัปดาห์ก่อน ขณะที่ ข้าวขาว 5% มีราคาอยู่ที่ 355–360 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 353–357 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในสัปดาห์ก่อนหน้า

สำนักข่าว The Economic Times รายงานว่า การส่งออกข้าวของอินเดียในช่วงเดือนมกราคม–มิถุนายน 2569 เพิ่มขึ้น 5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้รับแรงหนุนจากการส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิ ที่ขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง ขณะที่การส่งออกข้าวบาสมาดิลดลง เนื่องจากสงครามระหว่างสหรัฐฯ–อิสราเอลกับอิหร่าน ส่งผลกระทบต่อการค้ากับตลาดสำคัญในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย

นอกจากนี้ การส่งออกข้าวโพดเพิ่มขึ้นถึง 400% และการส่งออกข้าวสาลีก็ขยายตัวอย่างมาก แนวโน้มดังกล่าวช่วยให้ตลาดโลกยังมีอุปทานธัญพืชเพียงพอและช่วยรักษาระดับราคาสำหรับประเทศผู้นำเข้าที่อ่อนไหวต่อราคา

ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของการส่งออกข้าวอินเดียมีแนวโน้มช่วยจำกัดการปรับตัวสูงขึ้นของราคาข้าวโลก แม้ว่า จะมีความกังวลว่าปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวในหลายประเทศ พร้อมทั้งช่วยให้ประเทศผู้นำเข้าที่อ่อนไหวต่อราคาในแอฟริกาและเอเชียยังสามารถจัดหาข้าวในราคาที่เข้าถึงได้

เจ้าหน้าที่รัฐบาลเปิดเผยว่า ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 อินเดียส่งออกข้าวรวม 12.27 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 11.68 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยการส่งออกข้าวบาสมาลดลง 5.5% เหลือ 3.36 ล้านตัน เนื่องจากการส่งออกไปยังตลาดสำคัญ เช่น อิหร่าน ลดลง ซึ่งตรงกันข้ามกับการส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมานี้ ที่เพิ่มขึ้น 9.6% เป็น 8.90 ล้านตัน โดยได้รับแรงหนุนจากอุปสงค์ที่แข็งแกร่งจากประเทศในทวีปแอฟริกา

นายมูเกช เจน (Mukesh Jain) ผู้ส่งออกข้าวในเมืองไรปุร์ (Raipur) รัฐฉัตตีสครห์ (Chhattisgarh) กล่าวว่า อุปทานข้าวที่มีอยู่ในปริมาณมากทำให้ราคาข้าวของอินเดียต่ำกว่าประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นไทย เวียดนาม และเมียนมา

โดยปกติแล้ว อินเดียส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมานี้ไปยังตลาดหลัก ได้แก่ บังกลาเทศ เบนิิน โกตดิวัวร์ กินี และแคเมอรูน ขณะที่ข้าวบาสมานี้ซึ่งเป็นข้าวพรีเมียม ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังซาอุดีอาระเบีย อิรัก อิหร่าน และสหรัฐอเมริกา

นอกจากข้าวแล้ว การส่งออกข้าวโพดของอินเดียในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 ยังเพิ่มขึ้นถึง 400% เมื่อเทียบกับปีก่อนเป็น 1.42 ล้านตัน เนื่องจากผลผลิตที่ทำสถิติสูงสุดส่งผลให้ราคาภายในประเทศลดลง และกระตุ้นความต้องการซื้อจากเวียดนาม บังกลาเทศ และมาเลเซีย

ขณะที่การส่งออกข้าวสาลี ในช่วงครึ่งแรกของปีเพิ่มขึ้นเป็น 161,187 ตัน จากเพียง 1,463 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน หลังจากเนปาลกลับมานำเข้าข้าวสาลีจากอินเดียอีกครั้ง ภายหลังรัฐบาลอินเดียยกเลิกข้อจำกัดการส่งออกข้าวสาลี

สำนักข่าว Financial Express รายงานว่า ผู้ส่งออกข้าวของอินเดียระบุว่า ภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่ทวีความรุนแรงขึ้นในทะเลแดง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการขนส่งสินค้าผ่านช่องแคบบับเอลมันเดบ (Bab al-Mandab Strait) ประกอบกับความไม่แน่นอนที่ยังคงเกิดขึ้นต่อการเดินเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) กำลังส่งผลกระทบในทางลบต่อการส่งออกข้าวของอินเดียไปยังซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และสหภาพยุโรป (European Union: EU)

นาย รันจิต สิงห์ จอชซาน (Ranjit Singh Jossan) รองประธานสมาคมโรงสีและผู้ส่งออกข้าวบาสมานี้แห่งรัฐปัญจาบ (Punjab Basmati Rice Millers and Exporters Association) กล่าวว่า การหยุดชะงักของเส้นทางขนส่งสินค้าทั้งสองเส้นทางพร้อมกัน ได้สร้างความท้าทายที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนสำหรับผู้ส่งออกของอินเดีย

นายจอชซานระบุว่า ความขัดแย้งในตะวันออกกลางได้ผลักดันให้อัตราค่าระวางเรือปรับตัวขึ้นสู่ระดับสูงเป็นประวัติการณ์ ขณะที่ค่าเบี้ยประกันภัยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และผู้ประกอบการส่งออกกำลังเผชิญกับปัญหาสภาพคล่องทางการเงินอย่างรุนแรง เนื่องจากเงินทุนหมุนเวียนต้องจมอยู่กับสินค้าที่ล่าช้าในการขนส่ง

เขาเตือนว่า หากเส้นทางการเดินเรือไม่กลับเข้าสู่ภาวะปกติในเร็ววัน การหยุดชะงักดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการส่งออกข้าวบาสมัติของอินเดีย ห่วงโซ่อุปทานโลก และการค้า โดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกกลาง

ผู้ส่งออกเปิดเผยว่า จากการหยุดชะงักของการขนส่งสินค้าผ่านช่องแคบฮอร์มุซที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ทำให้ข้าวเพื่อการส่งออกของอินเดีย ซึ่งรวมถึงข้าวบาสมัติ ประมาณ 500,000 ตัน ยังคงตกค้างอยู่ที่ท่าเรือ กันดลา (Kandla) และ มุนดรา (Mundra) ในรัฐคุชราต (Gujarat)

ปัจจุบัน ชาอูดีอาระเบีย เป็นผู้นำเข้าข้าวบาสมัติรายใหญ่ที่สุดของอินเดีย โดยนำเข้าประมาณ 1.2 ล้านตันต่อปี รองลงมาคือ อิหร่าน ซึ่งนำเข้าเกือบ 800,000 ตัน ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

นาย สุราจ อักราวาล (Suraj Agarwal) ผู้ร่วมก่อตั้งและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) ของบริษัท ไรซ์ วิลลา (Rice Villa) ซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ในเมืองโกลกาตา (Kolkata) กล่าวว่า ความแออัดของการเดินเรือในทะเลแดงเป็นความท้าทายสำคัญต่อการส่งออกข้าวของอินเดีย เนื่องจากเรือต้องเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือ ส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น และระยะเวลาการส่งมอบสินค้ายาวนานขึ้น

นายอักราวาลกล่าวเพิ่มเติมว่า สถานการณ์ดังกล่าวอาจทำให้ราคาข้าวอินเดียสูงขึ้นสำหรับผู้ซื้อ โดยเฉพาะในตลาดตะวันออกกลางและยุโรป

แหล่งข่าวในแวดวงธุรกิจระบุว่า การยกระดับความตึงเครียดล่าสุดน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เนื่องจากช่องแคบบับเอลมันเดบเป็นหนึ่งในเส้นทางเดินเรือที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์มากที่สุดในโลก เชื่อมต่อทะเลแดงกับอ่าวเอเดน (Gulf of Aden) และยังเป็นประตูสู่คลองสุเอซ (Suez Canal) ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าสำคัญที่เชื่อมโยงเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา

แม้ว่าความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียตะวันตกจะส่งผลให้ห่วงโซ่อุปทานเกิดความตึงเครียด แต่การส่งออกข้าวของอินเดีย ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุดของประเทศ ยังคงขยายตัวมากกว่าร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีมูลค่า 3.03 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน ของปีงบประมาณ 2569/2570 (2026/27)

เฉพาะในเดือนมิถุนายน อินเดียซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก มีมูลค่าการส่งออกข้าว มากกว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากสถานการณ์ความตึงเครียดในตะวันออกกลางเริ่มผ่อนคลายลง ส่งผลให้ห่วงโซ่อุปทานของข้าวบาสมัติเมล็ดยาวคุณภาพดีสามารถกลับมาดำเนินการได้บางส่วน โดยเฉพาะการส่งออกไปยังตลาดสำคัญในอ่าวอาหรับ ได้แก่ อิหร่านและชาอูดีอาระเบีย

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ 2568/2569 (2025/26) การส่งออกข้าวของอินเดีย ซึ่งรวมทั้งข้าวบาสมัติและข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติ มีมูลค่า 11.53 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 7.5 เมื่อเทียบกับปีก่อน แม้เช่นนั้น อินเดียยังคงรักษาสถานะผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่าทศวรรษ โดยมีส่วนแบ่งประมาณ ร้อยละ 45 ของการค้าข้าวโลก

รายงานของ The Hindu Business Line ระบุว่า องค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) ได้จัดสรรข้าวสารจำนวน 3.9 ล้านตัน สำหรับการผลิตเอทานอลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568-มิถุนายน 2569 เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากช่วงปีการจัดสรรเอทานอลก่อนหน้านี้ ซึ่งมีการจัดสรรเพียง 2,800 ตันเท่านั้น

ในช่วงเวลาเดียวกัน โรงงานกลั่นเอทานอลของอินเดียยังใช้ข้าวโพดจำนวน 6.8 ล้านตัน เป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล สะท้อนถึงการพึ่งพาธัญพืชเป็นวัตถุดิบผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการผสมเอทานอลในน้ำมันเชื้อเพลิงของรัฐบาล

โครงการส่งเสริมการผสมเอทานอลของอินเดียได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยเอทานอลที่ผลิตจากธัญพืชเข้ามาทดแทนการผลิตจากอ้อย หลังจากผลผลิตอ้อยได้รับผลกระทบจากภาวะภัยแล้งในช่วงที่ผ่านมา

การที่ FCI มีข้าวสารส่วนเกินในสต็อกจำนวนมาก ทำให้รัฐบาลสามารถจัดสรรข้าวไปผลิตเอทานอลได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยรักษาระดับการผลิตเอทานอลของประเทศ พร้อมทั้งลดแรงกดดันต่อราคาข้าวโพดในประเทศ

นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียยังเดินหน้าขยายการจัดสรรธัญพืชเพื่อผลิตเอทานอลอย่างต่อเนื่อง โดยได้เพิ่มโควตาการจัดสรรข้าวสารจาก FCI สำหรับปีการจัดสรรเอทานอล 2569/70 (2026–27 Ethanol Supply Year) เป็น 7.2 ล้านตัน

แม้ว่าปริมาณข้าวที่ถูกนำไปใช้ผลิตเอทานอลจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่สถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารของอินเดียยังคงอยู่ในระดับที่มั่นคง เนื่องจาก FCI ยังคงถือครองสต็อกข้าวสารสูงกว่าเกณฑ์สำรองขั้นต่ำของรัฐบาล (Buffer Norms) อย่างมาก อันเป็นผลจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวในระดับสูงเป็นประวัติการณ์ติดต่อกันหลายฤดูกาล

อย่างไรก็ตาม นโยบายการนำข้าวไปผลิตเอทานอลยังคงเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างต่อเนื่อง โดยฝ่ายที่สนับสนุนเห็นว่าเป็นแนวทางที่ช่วยใช้ประโยชน์จากสต็อกข้าวส่วนเกินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ฝ่ายคัดค้านแสดงความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร การใช้ทรัพยากรน้ำ และความยั่งยืนของนโยบายในระยะยาว

ทางด้านหนังสือพิมพ์ Times of India รายงานว่า รัฐบาลอินเดียได้สั่งการให้รัฐบาลของทุกรัฐเร่งดำเนินการแจกจ่าย ข้าวสารตามระบบกระจายอาหารสาธารณะ (Public Distribution System: PDS) ล่วงหน้าเป็นระยะเวลา 3 เดือน เพื่อเป็นมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาของปรากฏการณ์ เอลนีโญ (El Niño)

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้แก่ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง โดยเตรียมพร้อมรองรับกรณีที่สภาพอากาศแปรปรวนส่งผลกระทบต่อการผลิตพืชผล การขนส่ง หรือระบบกระจายสินค้าอาหาร

การแจกจ่ายข้าวสารล่วงหน้าจะช่วยให้ผู้ได้รับสิทธิมีปริมาณอาหารเพียงพอในช่วงที่สภาพภูมิอากาศมีความไม่แน่นอน พร้อมกันนี้ รัฐบาลกลางได้ขอให้รัฐบาลของแต่ละรัฐเร่งรัดการดำเนินงาน เพื่อให้ครัวเรือนที่มีสิทธิได้รับ โควตาข้าวสารรายไตรมาส ครบถ้วนโดยไม่เกิดความล่าช้า

การตัดสินใจดังกล่าวมีขึ้นท่ามกลางความกังวลที่เพิ่มขึ้นว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญอาจส่งผลให้ปริมาณฝนมีความแปรปรวนและกระจายตัวไม่สม่ำเสมอ ซึ่งอาจกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรในหลายพื้นที่ของประเทศ

ทั้งนี้ แม้ว่าปรากฏการณ์เอลนีโญจะไม่ได้ก่อให้เกิดภาวะภัยแล้งทุกครั้ง แต่โดยทั่วไปมักส่งผลให้การกระจายตัวของฝนไม่สม่ำเสมอ ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเพาะปลูกการเจริญเติบโตของพืช และการบริหารจัดการอุปทานอาหารของประเทศ

ทั้งนี้ มาตรการแจกจ่ายข้าวสารล่วงหน้าสะท้อนให้เห็นว่า รัฐบาลอินเดียกำลังเตรียมความพร้อมเชิงรุก เพื่อรักษาความมั่นคงด้านอาหาร ท่ามกลางความกังวลว่าปรากฏการณ์เอลนีโญในปี 2569 อาจส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร แม้อินเดียจะยังคงมีปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาลอยู่ในระดับสูงก็ตาม

สำนักข่าว Mint รายงานว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวบาสมาดิของอินเดียในฤดูเพาะปลูกคาริฟ (Kharif) ปี 2569 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากแรงจูงใจของราคาภายในประเทศที่อยู่ในระดับสูงและความต้องการนำเข้าจากต่างประเทศที่แข็งแกร่ง ส่งผลให้เกษตรกรหันมาปลูกข้าวบาสมาดิแทนข้าวเปลือกทั่วไป แม้ว่าจะยังมีความกังวลเกี่ยวกับปริมาณฝนมรสุมที่แปรปรวนและไม่สม่ำเสมอก็ตาม

เกษตรกรในรัฐปัญจาบ (Punjab) รัฐहरยาणा (Haryana) พื้นที่ทางตะวันตกของรัฐอุตตรประเทศ (Uttar Pradesh) และบางส่วนของดินแดนฉัมมู (Jammu) คาดว่าจะขยายการเพาะปลูกข้าวบาสมาดิสายพันธุ์อายุสั้น ซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวได้เร็วกว่าสายพันธุ์ดั้งเดิมประมาณ 20-25 วัน ช่วยลดความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน

แม้ว่าการเพาะปลูกข้าวโดยรวมของอินเดียยังล่าช้ากว่าปีที่ผ่านมาเล็กน้อย โดยในช่วง 1 มิถุนายน-17 กรกฎาคม มีการเพาะปลูกแล้ว 16.6 ล้านเฮกตาร์ เทียบกับ 16.7 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่การเพาะปลูกข้าวบาสมาดิยังคงมีแนวโน้มขยายตัว

ในปีการผลิต 2568/69 (2025/26) อินเดียผลิตข้าวบาสมาดิได้ 13.5 ล้านตัน จากพื้นที่เพาะปลูก 2.4 ล้านเฮกตาร์ และส่งออกได้ 6.5 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 5.67 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ข้าวบาสมาดิคุณภาพสูง เช่น Pusa-1121 และ Pusa-1509 มีราคารับซื้อในฤดูกาลที่ผ่านมาอยู่ที่ 3,200-4,000 รูปีต่อควินตัล (ประมาณ 33.22-41.52 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 100 กิโลกรัม) ซึ่งสูงกว่าราคารับประกันขั้นต่ำ (Minimum Support Price: MSP) ของข้าวเปลือกทั่วไปอย่างมาก จึงเป็นแรงจูงใจสำคัญให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก

ในปีที่ผ่านมา ข้าวบาสมาดิสายพันธุ์อายุสั้นมีสัดส่วน 38.2% ของพื้นที่ปลูกข้าวบาสมาดิทั้งหมด และกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเกษตรกรต้องการลดผลกระทบจากการมาของฝนที่ล่าช้า

ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมคาดว่า ภายในสิ้นเดือนกรกฎาคมจะเห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูกข้าวบาสมาดิ โดยการคาดการณ์ว่าปริมาณฝนในพื้นที่ภาคตะวันตกเฉียงเหนือของอินเดียจะปรับตัวดีขึ้น จะเป็นปัจจัยสนับสนุนการเพาะปลูกในช่วงที่เหลือของฤดูกาล

ในด้านการค้า ความต้องการนำเข้าจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันตกยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพยุงราคาข้าวบาสมาดิให้อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งกับอิหร่านและสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ส่งผลให้ต้นทุนค่าระวางเรือและค่าประกันภัยปรับตัวสูงขึ้น

เนื่องจากประมาณ 75% ของการส่งออกข้าวบาสมาดิของอินเดียมุ่งสู่ตลาดเอเชียตะวันตก ผู้เชี่ยวชาญจึงเสนอแนะให้ผู้ส่งออกกระจายตลาดไปยัง อเมริกาเหนือ ยุโรป และแอฟริกา มากขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มการใช้ท่าเรือในภาคใต้และภาคตะวันออกของอินเดีย เพื่อลดความเสี่ยงด้านการขนส่งและโลจิสติกส์จากความไม่แน่นอนในวันออกกลาง

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า ฝนมรสุมที่ปรับตัวดีขึ้นในหลายพื้นที่ของอินเดียช่วยเร่งการเพาะปลูกพืชฤดูร้อน (Kharif) อย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้การเพาะปลูกที่เคยล่าช้าจากการเริ่มต้นฤดูมรสุมที่ช้าและปริมาณฝนต่ำเริ่มกลับมาฟื้นตัว

ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2569 พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูร้อนทั้งหมดของอินเดียอยู่ที่ 78.7 ล้านเฮกตาร์ ลดลงไม่ถึงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งถือว่าปรับตัวดีขึ้นมากเมื่อเทียบกับ ณ สิ้นเดือนมิถุนายนที่พื้นที่เพาะปลูกยังต่ำกว่าปีก่อนเกือบร้อยละ 25

สำหรับการเพาะปลูกข้าวพื้นต้นขึ้นเป็น 23.4 ล้านเฮกตาร์ ใกล้เคียงกับ 24.0 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากเกษตรกรกลับมาปักดำข้าวได้หลังจากมีฝนตกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ปริมาณฝนมรสุมสะสมทั่วประเทศยังคงต่ำกว่าค่าปกติประมาณร้อยละ 16 และหลายพื้นที่ที่ยังประสบปัญหาฝนตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างรุนแรง

ขณะเดียวกัน พื้นที่เพาะปลูก ถั่วเหลือง ข้าวโพด และฝ้าย ยังต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ส่วนอ้อยมีพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ในด้านตลาดธัญพืชโลก การที่ปริมาณฝนในอินเดียปรับตัวดีขึ้นช่วยบรรเทาความกังวลในระยะสั้นเกี่ยวกับแนวโน้มผลผลิตข้าวของอินเดีย อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงด้านสภาพอากาศยังคงมีอยู่ เนื่องจากฤดูมรสุมยังดำเนินต่อไป และปริมาณฝนในหลายพื้นที่ยังต่ำกว่าระดับปกติ

ก่อนหน้านี้สำนักข่าว The Economic Times รายงานว่า การเพาะปลูกข้าวของอินเดียกลับมามีความคืบหน้าอย่างมาก แม้ว่าฤดูมรสุมปีนี้จะมีปริมาณฝนไม่สม่ำเสมอ โดยช่องว่างของพื้นที่เพาะปลูกเมื่อเทียบกับปีก่อนได้แคบลงอย่างชัดเจน หลังจากปริมาณฝนในหลายพื้นที่ปรับตัวดีขึ้น ส่งผลให้การปักดำข้าวดำเนินไปได้รวดเร็วขึ้น

ตามแถลงข่าวของกระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกรอินเดีย (Ministry of Agriculture & Farmers Welfare) ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2569 เกษตรกรได้เพาะปลูกข้าวแล้ว 17.56 ล้านเฮกตาร์ เทียบกับ 18.23 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ทำให้พื้นที่เพาะปลูกที่ล่าช้าลดลงเหลือเพียง 3.6% เมื่อเทียบกับปีก่อน

ความคืบหน้าดังกล่าวสะท้อนถึงการเร่งปักดำข้าวในรัฐผู้ผลิตสำคัญ หลังจากปริมาณฝนในช่วงหลายสัปดาห์ที่ผ่านมาเริ่มเพิ่มขึ้น

ในภาพรวม การเพาะปลูกพืชฤดูฝนหรือฤดูคาริฟ (Kharif) ก็เร่งตัวเช่นกัน โดยมีพื้นที่เพาะปลูกรวม 69 ล้านเฮกตาร์ เทียบกับ 73.21 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่งผลให้ช่องว่างของพื้นที่เพาะปลูกลดลงเหลือประมาณ 6% จากที่เคยล่าช้าถึงเกือบ 16% ในสัปดาห์ก่อนหน้านี้ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรสามารถเร่งการเพาะปลูกได้อย่างรวดเร็ว แม้ว่าปริมาณฝนสะสมทั่วประเทศยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยก็ตาม

แม้ว่าปริมาณฝนสะสมในฤดูมรสุมยังต่ำกว่าปกติ เนื่องจากหลายพื้นที่ทางภาคตะวันออกและภาคกลางของอินเดียยังมีฝนตกน้อย แต่การพยากรณ์อากาศระบุว่า พื้นที่ดังกล่าวมีแนวโน้มได้รับฝนเพิ่มขึ้นในช่วงหลายวันข้างหน้า ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการปักดำข้าวและทำให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในช่วงที่เหลือของฤดูเพาะปลูก

กระทรวงเกษตรอินเดียได้กำชับให้รัฐบาลของแต่ละรัฐเตรียมเมล็ดพันธุ์ให้เพียงพอ พร้อมดำเนินมาตรการรองรับสถานการณ์ (Contingency Measures) รวมถึงส่งเสริมการใช้พันธุ์พืชอายุสั้นในพื้นที่ที่มีความจำเป็น

ทั้งนี้ หน่วยงานการเพาะปลูกพืชฤดูคาริฟยังเปิดต่อเนื่องจนถึงกลางเดือนสิงหาคม โดยเจ้าหน้าที่คาดว่าหากปริมาณฝนเป็นไปตามที่พยากรณ์ไว้ พื้นที่เพาะปลูกข้าวของอินเดียจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องและอาจเข้าใกล้ระดับของปีก่อนภายในสิ้นสุดฤดูเพาะปลูก

ขณะที่สำนักข่าว Money Control รายงานว่า แม้ว่าปริมาณฝนจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้สะสมของอินเดียยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 24% แต่การเพาะปลูกพืชฤดูคาร์ฟ (Kharif) พื้นตัวอย่างมีนัยสำคัญในช่วงสัปดาห์ล่าสุด หลังจากหลายพื้นที่เกษตรกรรมสำคัญได้รับปริมาณฝนเพิ่มขึ้น

พื้นที่เพาะปลูกรวมเพิ่มขึ้นประมาณ 6.1 ล้านเฮกตาร์ภายในเวลาเพียง 1 สัปดาห์ ส่งผลให้ช่องว่างของพื้นที่เพาะปลูกเมื่อเทียบกับปีก่อนลดลงเหลือ 4.228 ล้านเฮกตาร์ หรือประมาณ 6% ต่ำกว่าระดับของปีก่อน

การฟื้นตัวดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญจากการเร่งปักดำข้าว (Paddy Transplanting) หลังเกษตรกรใช้ประโยชน์จากปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้นในการเร่งดำเนินงานในแปลงนา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานการณ์จะดีขึ้น แต่การเพาะปลูกพืชหลายชนิดยังคงล่าช้ากว่าปีก่อน ได้แก่ พืชตระกูลถั่ว ยังมีพื้นที่เพาะปลูกต่ำกว่าปีก่อนประมาณ 15% พืชน้ำมัน ธัญพืชเมล็ดหยาบ (Coarse Cereals) และฝ้าย โดยสาเหตุหลักมาจากการกระจายตัวของฝนมรสุมที่ยังไม่สม่ำเสมอ และฝนที่ล่าช้าในพื้นที่ภาคตะวันตกและภาคใต้ของประเทศ

นอกจากนี้ ปริมาณน้ำกักเก็บในอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศยังคงต่ำกว่าปีก่อนเกือบ 39% ส่งผลให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความเพียงพอของน้ำเพื่อการชลประทาน หากปริมาณฝนยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงต่อไป

สำหรับข้าว การที่ฝนกลับมาตกมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมาได้ช่วยลดความกังวลในระยะสั้น เนื่องจากการปักดำที่ล่าช้ายังสามารถชดเชยได้ หากสภาพอากาศยังเอื้ออำนวยต่อเนื่องไปจนถึงช่วงปลายเดือนกรกฎาคม และเมื่อประกอบกับการที่อินเดียมีสต็อกข้าวอยู่ในระดับสูง ทำให้แนวโน้มผลผลิตข้าวฤดูคาร์ฟในปีนี้น่าจะปรับตัวดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม หากปริมาณฝนยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยต่อเนื่อง หรือปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของฤดูกาล ก็อาจส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นข้าวและระดับผลผลิตได้ ดังนั้นสภาพอากาศในช่วง 2-3 สัปดาห์ข้างหน้า จะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดผลผลิตข้าวฤดูคาร์ฟของอินเดียในปี 2569 และมีนัยสำคัญต่อแนวโน้มอุปทานและราคาข้าวในตลาดโลกต่อไป

ตามรายงานของ The Hindu ระบุว่าจากผลการศึกษาล่าสุดพบว่า อินเดียเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซมีเทนจากนาข้าวสูงที่สุดของโลก ซึ่งผลการศึกษานานาชาติฉบับใหม่ระบุว่า พื้นที่นาข้าวชลประทานของอินเดียเป็นหนึ่งในแหล่งกำเนิดก๊าซมีเทนที่ใหญ่ที่สุดของโลก สะท้อนให้เห็นว่าการเพาะปลูกข้าวมีบทบาทสำคัญต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโลก ตามรายงานของ The Hindu

การศึกษาดังกล่าวอาศัยข้อมูลจากการสังเกตการณ์ด้วยดาวเทียมร่วมกับแบบจำลองบรรยากาศ พบว่าพื้นที่ปลูกข้าวในเขตชลประทานของอินเดียปล่อยก๊าซมีเทนจากการทำนาสูงที่สุดในโลก

รายงานอธิบายว่า ก๊าซมีเทนเกิดขึ้นเมื่อแปลงนาถูกขังน้ำอย่างต่อเนื่อง ทำให้ดินอยู่ในสภาพขาดออกซิเจน จุลินทรีย์จึงย่อยสลายอินทรีย์วัตถุและปล่อยก๊าซมีเทนออกสู่บรรยากาศ แม้ว่าการปลูกข้าวจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความมั่นคงทางอาหารของโลก แต่ภาคการผลิตข้าวมีส่วนทำให้เกิดการปล่อยก๊าซมีเทนจากกิจกรรมของมนุษย์ประมาณ 4-6% ของการปล่อยก๊าซมีเทนทั้งหมดทั่วโลก จึงเป็นภาคส่วนสำคัญที่มีศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

อินเดียมีความโดดเด่นเนื่องจากเป็นประเทศที่มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวมากที่สุดในโลก และข้าวส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่ชลประทาน การมีพื้นที่นาขนาดใหญ่ประกอบกับการขังน้ำเป็นเวลานานตลอดฤดูเพาะปลูก ส่งผลให้เกิดการปล่อยก๊าซมีเทนในปริมาณสูง โดยข้อมูลจากสถาบันวิจัยข้าวแห่งชาติ (National Rice Research Institute: ICAR-

NRRI) ภายใต้ สภาวิจัยการเกษตรแห่งอินเดีย (Indian Council of Agricultural Research: ICAR) ระบุว่า นาข้าวชลประทานของอินเดียปล่อยก๊าซมีเทนประมาณ 3.97 ล้านตัน (3.97 เทระกรัม: Tg) ต่อปี

นักวิจัยระบุว่า การปล่อยก๊าซมีเทนสามารถลดลงได้อย่างมีนัยสำคัญโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าว หากมีการนำแนวทางการเพาะปลูกที่เหมาะสมมาใช้ ได้แก่

- การปล่อยนาเปียกสลับแห้ง (Alternate Wetting and Drying: AWD) โดยปล่อยให้นาแห้งเป็นระยะ แทนการขังน้ำอย่างต่อเนื่อง
- การปลูกข้าวแบบหว่านเมล็ดโดยตรง (Direct Seeded Rice: DSR)
- การบริหารจัดการน้ำชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ
- การจัดการเศษซากพืชหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม
- การใช้จุลินทรีย์หรือชีวภัณฑ์ที่ช่วยลดการเกิดก๊าซมีเทน

ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการสร้างสมดุลระหว่างการดำเนินมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับการรักษาความมั่นคงทางอาหาร โดยในฐานะที่อินเดียเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก การเร่งนำแนวทาง การทำนาอัจฉริยะด้านสภาพภูมิอากาศ (Climate-Smart Rice Cultivation) มาใช้ จะช่วยลดการปล่อยก๊าซมีเทนของโลกได้อย่างมีนัยสำคัญ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในภาคการเกษตรอีกด้วย

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

สำนักข่าว Business Recorder รายงานว่า คณะผู้แทนของสมาคมผู้ส่งออกข้าวแห่งปากีสถาน (Rice Exporters Association of Pakistan: REAP) ซึ่งเดินทางเยือนประเทศจีน ประสบความสำเร็จในการเจรจาการค้า โดยสามารถได้รับคำสั่งซื้อข้าวปากีสถานจากผู้ซื้อรายใหญ่ในเมืองกวางโจวและเซินเจิ้นรวมปริมาณ 60,000 ตัน

REAP ระบุในแถลงการณ์เมื่อวันพฤหัสบดีว่า ความสำเร็จดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง ความต้องการข้าวปากีสถานที่เพิ่มขึ้นในตลาดจีน และตอกย้ำความเชื่อมั่นของผู้นำเข้าจีนที่มีต่อ คุณภาพที่เหนือกว่า กลิ่นหอมที่เป็นเอกลักษณ์ ราคาที่สามารถแข่งขันได้ และความน่าเชื่อถือด้านการส่งมอบของข้าวปากีสถาน

คณะผู้แทนดังกล่าว นำโดย นายมุฮัมหมัด จาเวด จิลลानी (Muhammad Jawed Jillani) รองประธานอาวุโสของ REAP ซึ่งได้เข้าร่วมการประชุมเจรจาธุรกิจระหว่างภาคเอกชน (Business-to-Business: B2B) กับผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และผู้ค้าข้าวรายใหญ่ของจีนหลายราย

การพบปะดังกล่าวเป็นเวทีสำคัญในการนำเสนอข้าวคุณภาพสูงของปากีสถาน ทั้ง ข้าวบาสมати และ ข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมати (Non-Basmati Rice) พร้อมทั้งแสวงหาโอกาสใหม่ในการขยายการค้าทวิภาคีและสร้างความร่วมมือทางการค้าในระยะยาว

นายมุฮัมหมัด จาเวด จิลลानी กล่าวว่า การเยือนครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างมากและถือเป็น ก้าวสำคัญของภาคการส่งออกข้าวปากีสถาน โดยระบุว่า การได้รับคำสั่งซื้อข้าวจำนวน 60,000 ตัน แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของความพยายามอย่างต่อเนื่องของ REAP ในการส่งเสริมข้าวปากีสถานในตลาดต่างประเทศ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้ากับจีน

เขายังเน้นย้ำว่า จีนยังคงเป็นหนึ่งในตลาดยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของอุตสาหกรรมข้าวปากีสถาน และแสดงความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมส่งเสริมการค้าในลักษณะดังกล่าวจะช่วยเพิ่มการส่งออกข้าวของปากีสถานอย่างมีนัยสำคัญ พร้อมทั้งกระชับความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างทั้งสองประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ด้าน นายราฟีก สุลมาน (Rafique Suleman) อดีตประธาน REAP กล่าวว่า ข้าวปากีสถานได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากผู้บริโภคชาวจีน เนื่องจากมี คุณภาพดีเยี่ยม กลิ่นหอมโดดเด่น คุณภาพสม่ำเสมอ และความคุ้มค่า

นอกจากนี้ เขายังกล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกับผู้ซื้อจากต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการค้าอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ปากีสถานสามารถขยายการเข้าถึงตลาดและเพิ่มส่วนแบ่งในตลาดข้าวโลกได้มากยิ่งขึ้น

ขณะที่มีแถลงการณ์ของสมาคมผู้ส่งออกข้าวปากีสถาน (Rice Exporters Association of Pakistan: REAP) รายงานว่า คณะผู้แทนการค้าของสมาคมผู้ส่งออกข้าวปากีสถาน (REAP) เดินทางภารกิจส่งเสริมการค้าในประเทศจีน โดยจัดการประชุมระดับสูงและกิจกรรมเจรจาธุรกิจหลายรายการ ณ กรุงปักกิ่ง เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทวิภาคีและขยายการส่งออกข้าวไปยังตลาดจีน

คณะผู้แทนนำโดย นายมุฮัมหมัด จาเวด จิลลानी (Muhammad Jawed Jillani) รองประธานอาวุโสของ REAP ได้เข้าพบ นายคาลิล ฮัซมี (Khalil Hashmi) เอกอัครราชทูตปากีสถานประจำประเทศจีน เพื่อหารือแนวทางส่งเสริมการค้าข้าว การเพิ่มการเข้าถึงตลาด และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างผู้ส่งออกข้าวของปากีสถานกับผู้นำเข้าของจีน

เอกอัครราชทูตฮัซมีได้ยืนยันว่า สถานเอกอัครราชทูตปากีสถานในจีนจะยังคงให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมข้าวปากีสถานและอำนวยความสะดวกด้านความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างทั้งสองประเทศ

นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตปากีสถาน ณ กรุงปักกิ่ง ยังได้จัดการประชุมจับคู่ธุรกิจ (Business-to-Business: B2B) ระหว่างคณะผู้แทน REAP กับบริษัทผู้นำเข้าข้าวชั้นนำของจีน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกนำเสนอคุณภาพของข้าวปากีสถาน และแสวงหาโอกาสทางการค้าใหม่ๆ

กิจกรรมสำคัญของการเยือนครั้งนี้ คือ การสัมมนาข้าวปากีสถาน (Pakistan Rice Seminar) ซึ่งจัดขึ้นร่วมกับ สมาคมอุตสาหกรรมธัญพืชแห่งชาติจีน (China National Association of Grain Sector: CNAGS) โดยมีผู้แทนระดับสูงเข้าร่วม อาทิ นายพาน ซีซุน (Pan Xichun) รองประธานและเลขาธิการ CNAGS รองประธาน บริษัท COFCO Group และผู้นำเข้าข้าวและผู้ค้าข้าวรายสำคัญของจีน

ในการกล่าวเปิดงาน นายจิลลानीกล่าวว่า อุตสาหกรรมข้าวของปากีสถานยังคงมุ่งมั่นในการจัดหาข้าวคุณภาพสูงอย่างต่อเนื่องให้แก่ตลาดโลก โดยเฉพาะตลาดจีน พร้อมแสดงความเชื่อมั่นว่าการหารือและกิจกรรมในครั้งนี้จะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือทางการค้าในระยะยาวระหว่างผู้ประกอบการของทั้งสองประเทศ

ในโอกาสดังกล่าว คณะผู้แทน REAP ยังได้มอบโล่ที่ระลึกแก่เอกอัครราชทูตปากีสถานและพันธมิตรทางธุรกิจของจีน เพื่อแสดงความขอบคุณและกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

ที่มา Oryza.com

บังกลาเทศ

ราคาข้าวในบังกลาเทศยังคงปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวคุณภาพสูง เนื่องจากอุปทานตึงตัวหลังจากเผชิญเหตุการณ์สภาพอากาศแปรปรวนติดต่อกันหลายครั้ง ราคาข้าวเปลือกที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับอุทกภัยล่าสุด ได้สร้างความเสียหายต่อพื้นที่เพาะปลูกอย่างน้อย 28,610 เฮกตาร์ ใน 12 เขต ครอบคลุมทั้งนาข้าวและแปลงเพาะกล้า ก่อนหน้านี้น ฝนตกหนักก่อนฤดูมรสุมและน้ำหลากจากพื้นที่ต้นน้ำยังส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวฤดูร้อนของประเทศ ทำให้ผลผลิตลดลงมากกว่า 200,000 ตัน

ตามรายงานของ bne IntelliNews ระบุว่าราคาข้าวในบังกลาเทศปรับตัวสูงขึ้น หลังราคาข้าวเปลือกเพิ่มขึ้น เพราะน้ำท่วมกระทบผลผลิตและความกังวลการนำเข้าจากอินเดีย

ราคาข้าวในบังกลาเทศปรับตัวเพิ่มขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยเฉพาะข้าวคุณภาพดี (Fine Rice) ที่มีราคาปรับขึ้นอย่างโดดเด่น จากปัจจัยหนุนทั้งราคาข้าวเปลือกที่สูงขึ้น ความเสียหายของผลผลิตจากอุทกภัย และความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวจากอินเดีย

ผู้ค้าข้าวเปิดเผยว่า ตลาดมีความกังวลว่า อินเดียอาจเพิ่มความเข้มงวดต่อมาตรการส่งออกข้าว แม้ว่ายังไม่มีการประกาศอย่างเป็นทางการก็ตาม ความกังวลดังกล่าวส่งผลให้ตลาดมีความผันผวนมากขึ้น และสะท้อนให้เห็นถึงการพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากอินเดียของบังกลาเทศในระดับสูง

แม้ว่าปัจจุบันปริมาณข้าวในตลาดยังคงเพียงพอต่อความต้องการบริโภค แต่นักเศรษฐศาสตร์เตือนว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผลผลิตข้าวฤดูออก (Aus) และแปลงเพาะกล้าข้าวฤดูอาแมน (Aman) ประกอบกับการเข้าสู่ช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยตามฤดูกาล (Seasonal Lean Period) และความเป็นไปได้ของการเก็งกำไรในตลาด อาจผลักดันให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นในระยะต่อไป

ฝนตกหนักในช่วงที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรมากกว่า 500,000 ราย และสร้างความเสียหายแก่พื้นที่เพาะปลูกกว่า 87,000 เฮกตาร์ ใน 43 เขต ของประเทศ ส่งผลให้เกิดความกังวลต่อแนวโน้มผลผลิตข้าวในฤดูกาลถัดไป รวมทั้งเสถียรภาพของราคาข้าวภายในประเทศในระยะข้างหน้า

ที่มา Oryza.com

มาดากัสการ์

ตามรายงานของ Midi-Madagasikara ระบุว่า มาดากัสการ์มีแผนจัดเก็บ อากรนำเข้าร้อยละ 20 และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ร้อยละ 5 สำหรับการนำเข้าข้าวคุณภาพพรีเมียม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวภายในประเทศและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 มาดากัสการ์นำเข้าข้าวประมาณ 408,667 ตัน โดยร้อยละ 90 เป็นข้าวคุณภาพพรีเมียม

ขณะเดียวกัน คาดว่าผลผลิตข้าวของมาดากัสการ์ในปี 2569 จะเพิ่มขึ้นเป็น 5.17 ล้านตัน จาก 4.68 ล้านตัน ในปี 2568 สะท้อนถึงแนวโน้มการขยายตัวของการผลิตภายในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการลดการพึ่งพาการนำเข้าข้าวและสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในประเทศ

ที่มา Oryza.com

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 21 กรกฎาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 1,425,873 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 1.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,403,268 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 200,769 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 21.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 164,909 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 1,225,104 ตัน ลดลงประมาณ 1.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,238,359 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 359,016 ตัน ลดลงประมาณ 24.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 472,322 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 21 กรกฎาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 33,059 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 21 กรกฎาคม 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 226,841 ตัน เนเธอร์แลนด์ 210,936 ตัน อิตาลี 187,986 ตัน สเปน 182,238 ตัน เยอรมนี 107,144 ตัน โปแลนด์ 104,219 ตัน โปรตุเกส 98,978 ตัน เบลเยียม 74,554 ตัน สาธารณรัฐเชค 46,013 ตัน บัลแกเรีย 36,479 ตัน สวีเดน 34,124 ตัน สโลวาเกีย 21,806 ตัน ลิทัวเนีย 16,192 ตัน เดนมาร์ก 13,949 ตัน ไอร์แลนด์ 10,533 ตัน กรีซ 10,816 ตัน ฮังการี 8,690 ตัน โรมาเนีย 8,193 ตัน ไชปรัส 6,463 ตัน ฟินแลนด์ 6,534 ตัน ออสเตรีย 5,754 ตัน ตัน มอลต้า 3,529 ตัน ลัตเวีย 1,723 ตัน เป็นต้น

ข้อมูลการนำเข้าและส่งออกข้าวล่าสุดของสหภาพยุโรป (EU) ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2569 แสดงให้เห็นว่า ในปีการผลิต 2568/69 (1 กันยายน 2568 – 31 สิงหาคม 2569) ทั้งการนำเข้าและการส่งออกข้าวของ EU ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

การนำเข้าข้าว ในช่วง 1 กันยายน 2568 – 19 กรกฎาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวรวม 1.384 ล้านตัน (คิดเป็นข้าวสาร) ลดลงประมาณ 4% จาก 1.404 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีการผลิต 2567/68

โครงสร้างการนำเข้าประกอบด้วย ข้าวเปลือก 11,613 ตัน ข้าวกล้อง 423,676 ตัน ข้าวสารและข้าวกึ่งสี 948,715 ตัน จำแนกตามชนิดข้าว ได้แก่ ข้าวจาปอนิกา (Japonica) จำนวน 211,014 ตัน ข้าวอินดิกา (Indica) จำนวน 1.173 ล้านตัน

ประเทศผู้ส่งออกข้าวสารและข้าวกึ่งสีรายใหญ่เข้าสู่ EU ได้แก่ กัมพูชา 212,545 ตัน (26.9%) เมียนมา 162,551 ตัน (20.6%) อินเดีย 144,223 ตัน (18.3%) ไทย 140,289 ตัน (17.8%) ปากีสถาน 86,574 ตัน (11.0%)

ขณะที่การส่งออกข้าว ในช่วง 1 กันยายน 2568 – 19 กรกฎาคม 2569 สหภาพยุโรปส่งออกข้าวรวม 245,278 ตัน (คิดเป็นข้าวสาร) ลดลงประมาณ 3.6% จาก 254,404 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีการผลิตก่อน

โครงสร้างการส่งออกประกอบด้วย ข้าวเปลือก 7,865 ตัน ข้าวกล้อง 23,612 ตัน ข้าวสารและข้าวกึ่งสี 213,800 ตัน จำแนกตามชนิดข้าว ได้แก่ ข้าวจาปอนิกา จำนวน 165,353 ตัน ข้าวอินดิกา จำนวน 79,924 ตัน

ตลาดส่งออกข้าวสารและข้าวกึ่งสีที่สำคัญของ EU ได้แก่ สหราชอาณาจักร 29,930 ตัน (43.2%) สวิตเซอร์แลนด์ 14,885 ตัน (21.5%) เบลารุส 7,012 ตัน (10.1%) นอร์เวย์ 4,781 ตัน (6.9%) เซอร์เบีย 2,166 ตัน (3.1%)

ที่มา *Oryza.com*

สหรัฐอเมริกา

สำนักข่าว RFD News รายงานว่า กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของสหรัฐฯ ในปี 2569 จะลดลงสู่ระดับต่ำที่สุดในรอบเกือบ 40 ปี ส่งผลให้ปริมาณอุปทานถึงตัวและราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาที่เพิ่มขึ้นยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เกษตรกรจำนวนมากกลับมามีกำไร เนื่องจากต้นทุนการผลิตยังคงอยู่ในระดับสูง

นายวิลล์ เมเปิลส์ (Will Maples) นักเศรษฐศาสตร์จากหน่วยงานส่งเสริมการเกษตรของมหาวิทยาลัยรัฐมิสซิสซิปปี (Mississippi State University Extension) กล่าวว่า แม้ว่าราคาข้าวจะปรับตัวดีขึ้น แต่ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นยังคงสูงกว่ารายได้ที่เกษตรกรได้รับ

USDA คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของสหรัฐฯ ในปี 2569 จะอยู่ที่ 153.3 ล้านฮันเดรดเวท (hundredweight: cwt) ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2530 และต่ำกว่าประมาณการเมื่อเดือนมิถุนายนถึงเกือบ 13% สำหรับข้าวเมล็ดยาว (Long-grain rice) ซึ่งเป็นประเภทข้าวหลักของสหรัฐฯ คาดว่าจะมีผลผลิต 104.1 ล้านฮันเดรดเวท ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2536 ทั้งนี้ พื้นที่เพาะปลูกข้าวของสหรัฐฯ ในปีนี้คาดว่าจะอยู่ที่ 2.02 ล้านเอเคอร์ ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2515 โดยที่รัฐอาร์คันซอ (Arkansas) จะมีพื้นที่ปลูกต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2520 รัฐมิสซิสซิปปี (Mississippi) ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2504 และรัฐเท็กซัส (Texas) ต่ำที่สุดเป็นประวัติการณ์

อุปทานที่ถึงตัวส่งผลให้ USDA ปรับเพิ่มคาดการณ์ ราคาข้าวเมล็ดยาวที่เกษตรกรขายได้ (Farm Price) เป็น 13.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อฮันเดรดเวท เพิ่มขึ้นจาก 10.40 ดอลลาร์สหรัฐต่อฮันเดรดเวท ในปีที่ผ่านมา ขณะที่สต็อกข้าวคงเหลือปลายปี (Ending Stocks) คาดว่าจะลดลง 52% เหลือเพียง 17.7 ล้านฮันเดรดเวท อย่างไรก็ตาม เกษตรกรในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำมิสซิสซิปปี (Mississippi Delta) ยังคงเผชิญภาวะขาดทุน โดยคาดว่าจะขาดทุนเฉลี่ยประมาณ 331 ดอลลาร์สหรัฐต่อเอเคอร์ ซึ่งจะนับเป็นปีที่ 6 ติดต่อกันที่ผลตอบแทนสุทธิติดลบ ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 1,411 ดอลลาร์สหรัฐต่อเอเคอร์ เนื่องจากราคาปุ๋ยและเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าราคาข้าวจะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลประโยชน์ของเกษตรกรยังคงอยู่ภายใต้แรงกดดันอย่างมาก

ขณะที่รายงานของ Farm Bureau Arkansas ระบุว่า เกษตรกรในรัฐอาร์คันซอ (Arkansas) ของสหรัฐอเมริกาปลูกข้าวในปี 2569 ต่ำกว่า 1 ล้านเอเคอร์ เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2532 (1989) แม้ว่ารัฐบาลสหรัฐฯ จะปรับเพิ่ม ราคาอ้างอิงข้าว (Rice Reference Price) ภายใต้กฎหมาย One Big Beautiful Bill จาก 6.30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบุชเชล เป็น 7.60 ดอลลาร์สหรัฐต่อบุชเชล แล้วก็ตาม

เกษตรกรระบุว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจลดพื้นที่เพาะปลูก ได้แก่ ราคาสินค้าเกษตรอยู่ในระดับต่ำ ต้นทุนการผลิตปรับตัวสูงขึ้น และความไม่แน่นอนจากสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ของโลก แม้ว่าการปรับเพิ่มราคาอ้างอิงจะช่วยเพิ่มการสนับสนุนด้านรายได้แก่เกษตรกรบางส่วน แต่ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเห็นว่ามาตรการดังกล่าว ยังไม่เพียงพอที่จะชดเชยผลตอบแทนจากตลาดที่อ่อนแอและต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะต้นทุนปุ๋ยและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ

การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกข้าวในรัฐอาร์คันซอคาดว่าจะส่งผลกระทบไม่เพียงต่อรายได้ของเกษตรกรเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อธุรกิจชุมชนท้องถิ่นที่พึ่งพาอุตสาหกรรมข้าวเป็นแหล่งรายได้หลักอีกด้วย ทั้งนี้ รัฐอาร์คันซอเป็นรัฐผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของสหรัฐอเมริกา ดังนั้น การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกในปีนี้อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตข้าวของประเทศ และเป็นปัจจัยที่ควรติดตามต่อแนวโน้มอุปทานข้าวของสหรัฐฯ ในระยะต่อไป

ที่มา *Oryza.com*